



**DEN danske**  
**STJERNE**

Marts 1971  
Nummer 3  
120. Argang



# Det inspirerende budskab

AF HUGH B. BROWN  
af De Tolvs Råd

Intet andet end religiøs tro har været i stand til at frelse mennesker fra fortvivlelse. Som Jesus sagde, styrter regnen ned, og vandstrømmene kommer, og vindene blæser, enter menneskets hus er bygget på klippe eller på sand. (se Matt. 7:25-27) Det er troen, der gør forskellen.

Og her vil jeg gerne fortælle en historie, som stammer fra den første verdenskrig. Jeg havde en kammerat, en ung officer, som var meget rig og veluddannet. Han var sagfører, havde stor indflydelse, var indbildsk, og han sagde til mig, når vi ofte talte om religion (fordi han vidste, hvem jeg var): „Der er ikke noget i livet, jeg gerne vil have, som jeg ikke kan købe for mine penge.“

Kort tid efter fik han og jeg og to andre officerer til opgave at rejse til byen Arras i Frankrig, som var under belejring. Den var blevet evakueret, og da vi kom dertil, troede vi ikke, der var nogen i byen. Vi fandt vej til domkirken og gik ind. Der fandt vi en lille kvinde, som knælede ved et alter. Vi standse i respekt for hendes andagt. Kort efter rejste hun sig, viklede sjælet om sine spinkle skuldre og kom vaklende ned ad sidegangen. Den iblandt os, som kunne tale bedst fransk, sagde: „Har De bekymringer?“

Hun rettede sine skuldre op, trak hagen ind og sagde: „Nej, jeg har ingen bekymringer. Jeg havde bekymringer, da jeg kom herind, men jeg har efterladt dem alle ved alteret.“

„Og hvad var Deres bekymringer?“

Hun sagde: „Jeg fik i dag brev om, at min femte søn har givet sit liv for Frankrig. Deres fader faldt først, og derefter er den ene efter den anden faldet. Men,“ hun rettede sig op igen, „jeg bekymrer mig ikke, jeg har efterladt bekymringerne der, for jeg tror på sjællens uadædelighed. Jeg tror, at menneskene vil leve efter døden. Jeg ved, at jeg skal møde mine kære igen.“

Da den lille kvinde gik ud, var der tårer i de mænds øjne, som var tilstede, og han, som havde sagt, at han kunne købe alt for penge, vendte sig til mig og sagde: „Du og jeg har set mænd i krigen vise et mod og en tapperhed, som er beundringsværdig, men i hele mit liv har jeg aldrig set noget, der kan sammenlignes med den tro, den styrke og det mod, som denne lille kvinde viste.“

Så sagde han: „Jeg ville give alle de penge, jeg har, hvis jeg kunne få noget af det, hun har.“

Religiøs tro giver tillid til, at menneskelig tragedie ikke er et meningsløst offer for fysiske kræfter. Livet er ikke, som Voltaire (den franske forfatter og filosof Jean Francois Arouet Voltaire, 1694-1778) kaldte det, „en dårlig spøg“, men er virkelig en disciplinens skole, hvis ophavsmand og lærer er Gud. O

## INDHOLDSFORTEGNELSE

Benyt Kirkens programmer. Af Præsident Joseph Fielding Smith .....	67
Kirtland besøgt igen. Af Dr. G. Dale Weight og Dr. Earl M. Mortensen .....	69
Oldtids landange i Amerika. Af John Lear .....	73
Fornyet Sidste Dages Hellig interesse for Fønikerne. Af Dr. Ross T. Christensen .....	77
Den præsiderende biskop diskuterer, hvordan kirken hjælper ungdommen til at møde dagens problemer .....	80
Lær jeres små børn om evangeliets sandheder. Af Margery Cannon .....	82
Hvis du virkelig elskede mig, ville du .....	83
Problemet om ondskab. Af William E. Berrett .....	84
Primarys børnehospital gør store fremskridt. Af Bernell W. Berrett .....	89
<b>Børnenes sider:</b> Nebs mærker. Af Rosalie W. Doss .....	17
Fingerdrucker. Af Marian Miner .....	23

# DEN danske STJERNE

Organ for JESU KRISTI KIRKE  
AF SIDSTE DAGES HELLIGE

Marts 1971  
120. Årgang · Nummer 3

## Udgivet af

Den danske Mission af Jesu  
Kristi Kirke af Sidste Dages  
Hellige

Dalgas Boulevard 164  
2000 København F.  
Telf. Fasan 9901  
Postgiro 333.38

Paul L. Pehrson,  
missionspræsident,  
ansvarshavende redaktør

## Nyheder:

Mary Kaiser, redaktør

**Koordinator:** Bernd J. Larsen

Den danske Stjerne udkommer den 1. i hver måned. Abonnementprisen (inkl. porto) er i Danmark kr. 13.- pr. halvår, kr. 25.- for et helt år, i udlandet \$ 3.50 for helt år. I løssalg kr. 2.50 pr. nummer. Betaling ved check udstedt til Den danske Stjerne, Priorvej 12, København F. eller gennem postgiro 333.38 til Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. (De nævnte priser er inklud. moms.)

## Tryk:

Paul Giese KG, Offenbach/M.,  
Deutschland

## Layout:

PBO-Layout-Center, Frankfurt



# Benyt Kirkens Programmer

AF PRÆSIDENT JOSEPH FIELDING SMITH

Herren har givet os en perfekt kirke-organisation. Vi har alt, hvad vi behøver for at holde os på sandhedens og retfærdighedens veje. Hvis vi følger de veje, som er beredt for os, vil vi få et lykkeligt og retskaffent liv her på jorden og dernæst blive arvinger i den verden, som følger, til den belønningens fylde, som kun findes i det Celestiale Rige.

Paulus sagde om kirkens organisation:

„Og Gud har i kirken for det første sat nogle til apostle, for det andet nogle til profeter, for det tredje nogle til lærere; dernæst undergerninger, dernæst nådegaver til at helbrede, til at hjælpe, til at styre og forskellige slags tungetale“. (1. Kor. 12:28)

Med andre ord har Herren i sin kirke oprettet en præstedømme-organisation, ledet af apostle og profeter. Han har også givet os andre organisationer, har kaldet „hjælpere“ og „bestyrelser“ til at hjælpe og assistere i Præstedømmet.

I enhver evangelisk forvaltning er der visse behov, som skal imødekommes, problemer, der skal løses, og hjælp, som skal gives for at bistå og hjælpe Kirkens medlemmer med at udarbejde deres frelse „med frygt og bæven“ for Herren. (Se Fil. 2:12) Derfor har vi hjælpe-organisationer til at hjælpe og bistå

Præstedømmet. De er organiseret på en sådan måde, at de kan imødekomme befolkningens behov i enhver social henseende. De er dele af Guds styrelse og er kaldet til at hjælpe medlemmer af Kirken til at gøre deres liv fuldkomment og gøre ting, som sikrer dem glæde og lykke i dette liv og evigt liv i livet efter dette.

For eksempel grundlagde præsident Brigham Young, inspireret af himlen, Gensidig Uddannelses Forening. Han bad ungdommen i Kirken indskærpe sig, vende sig til grundprincipper, overvinde verden og holde Guds bud. Han sagde til de ledere, som var blevet kaldet til at arbejde med de unge: „Lad nøgleordet i jeres arbejde være befæstelse hos de unge af et individuelt vidnesbyrd om sandheden og storheden af det store sidste dages arbejde og udfoldelsen af deres indre gaver“.

De store åndelige velsignelser i Evangeliet bliver administreret gennem Præstedømmets organisationer. Den ypperste velsignelse i livet er at modtage Præstedømmets fylde i Herrens Hus.

Men til dette behøves megen hjælp og stor opmuntning. Der er megen forfinende indflydelse, mangfoldige ting, der får troen til at vokse og øger vore vidnesbyrd, og der er mange ting, som bibringer trang til retfærdighed i vore hjerter – og alle disse ting hjælper os til at fulkommengøre vore Gud-givne talenter.

Hovedansvaret for at gøre alle disse ting, som fører til frelse, hviler hos den enkelte. Vi er alle kommet til jorden for at gennemgå dødelighedens prøvelser. Vi er her for at se, om vi kan holde budene og over-

vinde verden, og vi må gøre alt, hvad vi kan for os selv.

Dernæst hviler ansvaret for vor frelse hos vore familier. Forældre skal være lys og ledere for deres børn og er befalet til at opdrage dem i lys og sandhed, lære dem Evangeliet og sætte dem et passende eksempel. Børn forventes at adlyde deres forældre og at ære og respektere dem.

Kirken og dens organisationer optræder i virkeligheden som en hjælpeorganisation til hjælp for familien og den enkelte. Hjemmelærere, præstedømmeledere og biskopper er valgt til at lede dem, de arbejder med, til et evigt liv i vor Faders rige, og hjælpeforeningerne er udpeget til at hjælpe og bistå i dette store arbejde for frelse.

Vi kan ikke stærkt nok understrege nødvendigheden af at bruge alle disse programmer til vor Faders børns fordel og velsignelse.

Jeg beder indtrængende den unge og voksende generation om at modtage råd og vejledning fra deres lærere og søge retfærdighed af hele deres hjerte.

Hvis vi alle gør de ting, vi burde for at føre Kirkens programmer ud i livet, vil Herren velsigne og begunstige os i en sådan grad, at vort arbejde vil blive kronet med held, og derfor vil fred og glæde blive vort lod her og evig herlighed herefter.

For Zions unge overalt og for hele denne verden bærer jeg mit vidnesbyrd om sandheden og guddommeligheden af dette store sidste dages arbejde.

Lad alle mennesker være forvisset om, at vi har sandheden, og at Herren i disse sidste dage – først og fremmest gennem profeten Joseph Smith – har åbenbaret det evige Evangeliums fylde.

Dette vidnesbyrd kommer ved hjælp af den Helligånds tilskyndelse, ved den sagte stemmes hvisken til vore sjæle.

Gennem den Helligånds kraft ved jeg, at Jesus Kristus er Guds søn og verdens frelser; at Joseph Smith er en Guds profet, som blev kaldet af den almægtige til at gengive Hans Evangeliums frelsende sandhed for sidste gang på jorden; og at Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige i bogstaveligste forstand er Guds rige på jorden, det eneste sted, hvor sandheden om frelse findes, det eneste sted, hvor mennesker kan komme til Herrens hellige Præstedømme og blive beseglet til evigt liv.

Jeg beder, at vidnesbyrdets ånd må findes i overflod i alle Sidste Dages Helliges hjerter, at vi alle må være tapre i vidnesbyrdet, og at vi sammen må sidde i vor Faders rige.

○

Om han gav os nogle som apostle, andre som profeter, andre som evangelister, andre som hyrder og lærere

for at gøre de hellige fuldt beredte til deres tjenestegerning, at opbygge Kristi legeme,

indtil vi alle når frem til at være ét i troen på og erkendelsen af Guds Søn, til mands modenhed og det mål af vækst, da vi kan rumme Kristi fylde,

så vi ikke mere skal være umyndige, der kastes og drives hid og did af alle mulige lærdomme, efter som vinden blæser, ved menneskers terningspil, når de underfundigt forleder til vildfarelse.

Ef. 4:11-14

DR. G. DALE WEIGHT  
OG DR. EARL M. MORTENSEN

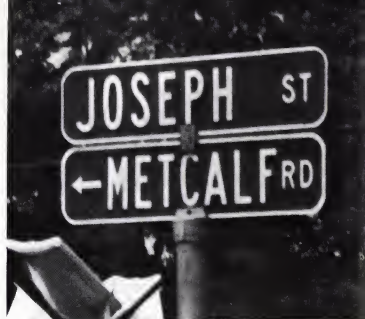
# Kirtland Besøgt Igen

Mange beboere fra det nordlige Ohio har kørt gennem den smukke Chagrin River dal og har fulgt floden, der snor sig til Kirtland, Ohio. Når den besøgende nærmer sig den sidste høj fra dalens bund, ser han en majestætisk bygning, der er kendt i området som „det gamle mormontempel“, og står som et mindesmærke over de næsten 4.000 Hellige, som bosatte sig i og omkring Kirtland i 1830'erne. Nu, efter 135 års forløb, er der kun lidt tilbage af det oprindelige samfund. Landet er hurtigt ved at blive optaget af forstadsbeboerne i Cleveland; industrierne i byen er for længe siden forsvundet. De ledsagende fotografier viser, hvad der i dag er tilbage af denne historiske egn.

*„Dr. G. Dale Weight, som er søndags-skolelærer i Pittsburgh Andet Ward (Pennsylvania), er assisterende vice-præsident i Federal Reserve Bank i Cleveland, Pittsburgh Gren. Dr. Earl M. Mortensen, forstander for Cleveland Stavs UMGUF (Ohio), er professor i kemi ved Cleveland State University.“*

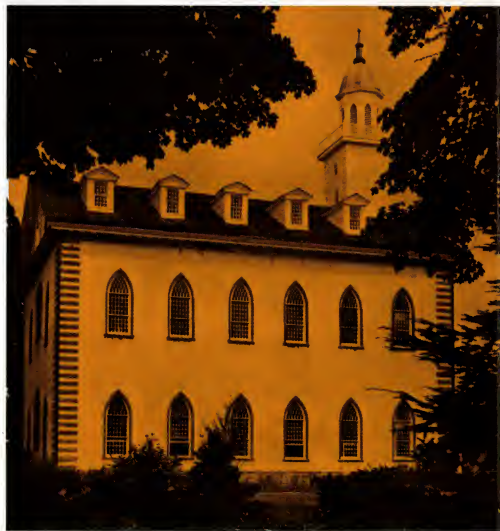


*Newell K. Whitneys og Algernon Sidney Gilberts forretning; Joseph Smith og hans hustru Emma boede i flere uger i den øverste del af denne bygning (nu tildels restaureret) straks efter deres ankomst til Kirtland i februar 1831. Se History of the Church, Vol. 1, p. 146, angående den fascinerende historie om Joseph Smiths ankomst.*



*Joseph Street, der støder op til tempelblokken, er et tavs bevis på den plan for „Byen Zion“, der blev udkastet af Joseph Smith i 1833 til udvidelse af Kirtland.*

*Kirtland templet, som blev bygget til gudsdyrkelse og ikke til stedfortrædende ordnanser som templerne i vore dage, blev bygget af sten og derefter pudset med gips, der indeholdt små stykker fint porcellæn og krystal for at give bygningen et strålende udseende. Kort efter indvielsen i marts 1836 blev templet benådet med utallige himmelske tilkendegivelser, herunder besøg af Frelseren, Moses, Elias og Profeten Elias.*



*Omkring fem kilometer syd for templet ligger det kalkstensbrud, hvor stenene til templet blev brudt. Dele af de brudte sten og brudmærker er stadig synlige. Profeten, medlemmer af Det Første Præsidentskab, højpræster og ældster arbejdede i stenbruddet.*





*I denne nu stille og rolige egn nogle få hundrede fod fra Johnson's gård var profeten Joseph Smith og Sidney Rigdon ofre for et brutalt pøbelangreb natten til den 24. marts 1832, Resten af deres liv bar de begge spor af dette overfald.*

*Ildstedet i Johnson's hjem tjente til opvarmning, som komtur og som ovn for familien Smith.*

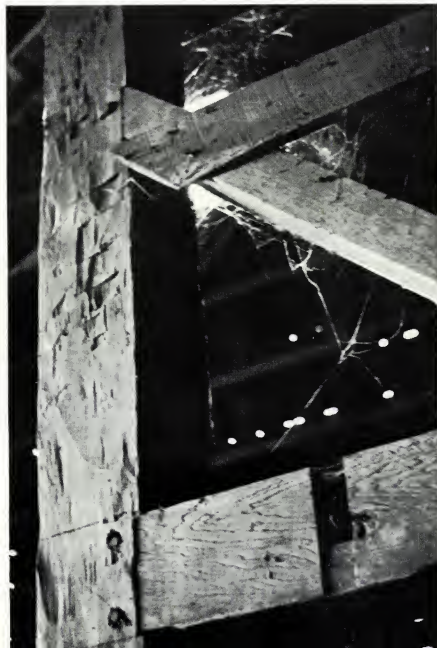
*Johnson's lade, delvis restaureret med nyt tag og sidevægge, blev bygget i Profetens dage.*



*Nord for templet, på en lille kirkegård, findes gravsten over Hyrum Smiths hustru, Jerusha Barden Smith, og Profetens bedstemoder, Mary B. Smith. I nærheden er også begravet Profetens tvillingebørn, en søn og en datter, som kun levede tre timer efter deres fødsel i 1831.*



*I september 1831 flyttede Joseph Smith og hans familie til Johnson's gård i Hiram, omkring 45 kilometer sydøst for Kirtland. Utallige rådsmøder og konferencemøder blev afholdt i dette hjem, hvor Profeten boede i adskillige måneder. Omkring 15 af åbenbaringerne i Lære og Pagter blev modtaget her. Gården er fornylig blevet restaureret.*



*Dette hus, som fornylig er blevet restaureret, var præsident Sidney Rigdon's hjem. Præsident Rigdon var tidligere præst for en menighed i Mentor, 8 kilometer nordligere, og var et redskab til at føre mange Hellige ind i Kirken.*

*Håndtilhuggede bjælker af løvtræ, sat sammen med træpløkke, viser den håndværksmæssige dygtighed, der er udvist i Johnson's lade.*



# OLDTIDS- LANDGANGE I AMERIKA

AF JOHN LEAR

En indianerstamme  
i Amerika kan have  
fælles forfædre med  
Bibelsens hebræere.

– Illustrationer med velvilje fra "Manuscripts" –

For omkring 3.500 år siden kom forfædre til en af de overlevende indianerstammer i Amerika til den vestlige halvkugle fra Middelhavet.

I år 531 f.Kr. nåede en anden flok mænd fra Kana'ans land kysten til det, der nu er Brasilien.

Sådanne udtalelser ville ikke have haft nogen chance for at blive taget alvorligt for nogle få år siden. Men beviset for, at de er sande, har i sommer cirkuleret i den videnskabelige verden, samtidig med at Thor Heyerdahl, den norske helt fra Kon-Tiki ekspeditionen, der gik tværs over Stillehavet, har sejlet over Atlanterhavet i en båd, lavet af siv, i sit andet forsøg på at bevise, at forbindelse mellem den gamle og den nye verden har været mulig i tusinder af år.

Heyerdahl hørte ikke om disse gamle søfolk, for hans sivbåd lagde ud fra den marokkanske havn Safi sidste maj. Oplysningerne var blevet publiceret i fortrolige videnskabelige skrifter af professor Cyrus H. Gordon, chef for afdelingen for middelhavsstudier i Brandeis University i Massachusetts, og disse skrifter er kilden til det, jeg skal berette her.

I *Manuscripts*, et kvartårligt skrift fra Manuscript Society, offentliggjorde Gordon en beretning om begivenheder, som begyndte på det amerikanske militærområde i Fort Benning i Georgia. Her findes ruinerne af en gammel ejendom ved navn Underwood Mill. Blandt ruinerne findes nogle flade sten, som tiltrak sig Manfred Metcalf's opmærksomhed; han var civil ansat ved Fort Benning, da han fik til opgave at bygge en barbeque-rist i efteråret 1966.

En af de sten, som Metcalf valgte til dette formål, var en sandsten, som havde et gulbrunt farveskær. Da han rensede den i den hensigt at bruge den til opbygning af risten, lagde han mærke til, at stenen var indgraveret med gamle tegn. Han kom til det resultat, at tegnene måske kunne være betydningsfulde, og at han burde sende stenen til Columbus Museum for Kunst og Håndværk i Georgia.

Joseph B. Mahan, Jr., leder af museets

afdeling for uddannelse og efterforskning, modtog stenen fra Metcalf. Mahan er specialist i indiansk arkæologi og etnologi. Tilfældigvis studerede han på det tidspunkt Yuchi-indianerstammens kultur.

Yuchierne havde levet i Georgia, men var blevet drevet bort fra deres hjem og havde bosat sig i Oklahoma i 1836. Mahan opdagede, at de racemæssigt og sprogmæssigt adskilte sig fra andre indianere. De sagde, at de var kommet til det vestlige Georgia fra syden. De sagde også, at de oprindelige nåede til Amerika fra østen. Syden kunne kun betyde Den mexikanske Golf, øst for hvilken Atlanterhavet lå.

En af yuchiernes skikke tiltrak sig Mahan's særlige opmærksomhed. Det var en pilgrimsrejse, som stammefolkene foretog til deres kulturcenter den femtende dag i den hellige høstmåned. I otte dage boede de i hytter med tage, der var åbne mod himlen, men dækket med grene og blade. I de otte dage blev festen ledsaget af lange, cirkelformede vandringer omkring et bål, som altid blev holdt vedlige. Flere af stammemændene bar lange, bladrige grene, medens de vandrede rundt. På bestemte tidspunkter under højtidligheden var der store grupper af mænd, som ikke alene bar på grenene, men svingede kraftigt med dem.

Mahan så, at der var stærk lighed mellem den pilgrimsrejse, som yuchierne foretog, og hebræernes løvhyttefest („Tabernakler“ eller „Sukkoth“). Han mente, at der var altfor stor lighed til, at det kunne være tilfældigt. Tredje Mosebog i Bibelen beskriver i 23. kapitel en otte dage lang høstfest, der begynder den femtende dag i den hellige måned. I denne periode skulle folkene bo i hytter, der var åbne mod himlen, men dækket til lejligheden med blade, frugter og grønsager. Vers 37 i 23. kapitel af Tredje Mosebog omtaler et sidestykke til yuchiernes bål.

Bålet mangler i den nuværende jødiske overholdelse af løvhyttefesten. Men alle enkeltheder er de samme, som yuchierne praktiserer, herunder den ceremonielle viften med grene og de cirkelformede vandringer.

1. John Lear: "Ancient Landings in America", Saturday Review, 18. juli 1970, pp. 18 f. Optrykt efter tilladelse. (Denne artikel bør betragtes som et interessant bidrag fra en kilde uden for Mormonkirken.)

Mahan havde dette lager af oplysninger i sit hoved, da Metcalf sendte stenen fra ruinerne af den gamle mølle i Fort Benning. Sæt nu, da yuchierne var efterkommere af det samme folk, som hebræerne udsprang fra Kunne tegnene på Metcalf's sten være nøglen til historien om, hvorledes denne mærkelige indianerstamme havde nået Georgia fra Middelhavet?

Inden foråret 1968 blev Mahans spekulationer over stenen altfor stærke til at han kunne bevare dem for sig selv længere. Han sendte en afstøbning af den til professor Gordon i Brandeis. Gordon sammenlignede tegnene på stenen med tegnene i den skrift, der blev brugt af det minoanske folk, hvis hovedstad i Bronzealderen – for omkring 3.500 år siden – var Knossos på øen Kreta.

Efter at have studeret inskriptionen fandt Gordon ud af, at der var ligheder mellem den og minoanske skrifttegn. Som han udtrykte det:

„Dobbeltøksten i nederste venstre hjørne er naturligvis noget, der minder om den minoanske civilisation. De enkelte lodrette linier minder os om de lodrette linier, der hver står for talordet ‚1‘ i det ægæiske talsystem, mens de små cirkler står for ‚100‘. Cirklen med strålerne om i begyndelsen af den tredje linie kunne være et billede af solen, men jeg tror snarere det er et stort tal som ‚1.000‘ eller ‚10.000‘. På minoansk er en cirkel med fire eger det samme som ‚1.000‘. På Metcalf-stenen er der syv eger, der antyder, at hvis ‚1.000‘ ikke er værdien, er det et større rundt tal som f.eks. ‚10.000‘ ...!“

Talordene gav ham det indtryk, at teksten måske kan have været en opgørelse, med den sidste linie bestående af dobbeltøksten, en minoansk brøk, der står for 1/60 af det hele, og en barre. En mulig oversættelse, mente han, kunne have været „en dobbeltøkse der vejer en mina og lavet af kobber“. Han fremsatte imidlertid dette som „blot et midlertidigt forslag“.

Gordon foretog et foreløbigt studium af nøgleordene i yuchi og kunne ikke

opdage noget slægtskab mellem dem og noget andet sprog, han kendte. Følgelig antog han ikke, der var nogen sproglig identifikation med Metcalf-stenen, „men blot en forbindelse med den ægæiske skrift“.

Efter at Gordons rapport var offentliggjort i *Manuscripts*, havde han sidste talruur lejlighed til at vise en afstøbning af stenen til Stanislav Segert, professor i semitiske sprog ved Prags universitet, Czekoslovakiet; han identificerede skriften som et produkt fra det andet årtusinde før Kristus, på et tidspunkt, da det ægæiske folkskiftede fra et skriftsprog, der bestod af et system af skrifttegn, der forestillede talstavelser, til et alfabet.

Segert er en konservativ sprogforsker med internationalt ry. Hans karakterisering af Metcalf-stenen skaffede yderligere dokumentation for et mønster af nye opdagelser, som Gordon havde samlet. Tidligere var der blevet påpeget en samling ligheder mellem minoansk skriftsprog og maya-skriftsprog af Pierre Honoré i hans bog *In Quest of the White God* (Putnam, New York, 1964). Og uafhængig af både Metcalf-stenen og Honoré's observation var en tredje samling af slående ligheder mellem Phaistos-pladen fra Kreta og aztekernes hieroglyffer. Disse sidste blev Gordon gjort opmærksom på af Magnus Grodys fra Norge.

Gamle Ægæiske skrifttegn i nærheden af tre forskellige dele af Den mexicanske Golf kunne kun „genspejle Bronzealderens transatlantiske forbindelse mellem Middelhavet og Den nye Verden omkring midten af det andet årtusinde f. Kr.“ skrev Gordon i *Manuscripts*, idet han tilføjede:

„Læseren bør ikke få det indtryk, at leddene mellem Den gamle og Den nye Verden i oldtiden er begrænset til ovennævnte ting. De kendsgeminger, der strømmer ind fra alle sider, fører os til den samme generelle slutning, at gammel amerikansk civilisation blev stimuleret ved transatlantiske kontakter fra øst og vest; blandt dem var kontakter med Middelhavet særlig berigende. Dette bekræftes af den opdagelse, som Alexander von Wuthenau

gjorde, at før år 300 e. Kr. er ingen indianertyper afbildet i de titusinder af udskærte, keramiske små figurer fra Mellemamerika... Afbildningerne er kun af fjernøstlige, afrikanske neger- og forskellige middelhavstyper – især semiter“.

I *Dialogue* omtalte Gordon en kopi af en kana'anæisk tekst, som var sendt til Instituto Historice i Rio de Janeiro i 1872 af en person, som i det ledsagende brev hævdede, at hans slaver havde fundet en sten med inskriptioner på hans plantage i Pouse Alte i nærheden af Paraiba. Der findes to Paraibas i Brasilien, en i nærheden af Rio de Janeiro og den anden langt mod nord hvor Brasilien skyder frem mod øst imod Afrika. På grund af forvirringen om to stednavne, er stenen selv aldrig blevet afdekkes, skønt der nu søges efter den i den sydlige del af Paraiba af Estanislau Vera, en jurist i Rio.

Professor Jules Piccus fra University of Massachusetts opdagede i 1968 en ikke tidligere offentliggjort udskrift fra 1874 af den brasilianske teksts. Piccus sendte Gordon en fotokopi af facsimile-teksten fra 1874 og bad om hans mening. Gordon opdagede, at teksten var fuld af data, som var ukendte for videnskabsmændene i 1870'erne, men er kommet for dagens lys siden den gang. Gordon tog dette som et bevis på, at teksten var ægte, og han identificerede indskriften som en minde-skrift, ikke fra en begravelse, i tre dele: en indledning, som identificerede forfatteren, indholdet af teksten, som fortalte om den begivenhed, der skulle mindes, og en slutning, som anråbte om guddommelig nåde, Hans oversættelse lyder således:

„Vi er sidoniske kana'aniter fra Handelskongens by. Vi blev kastet op på denne fjerne kyst, et land med bjerge. Vi ofrede en yngling til de himmelske guder og gudinder i det nitidende år af vor mægtige kong Hiram's regering og sejlede fra Eziongeber (Ezion-Gber – en oldtidsby i Edom, sandsynligvis den samme som den nuværende landsby Tel el Khalifa) ind i Det røde Hav. Vi rejste med ti skibe og var på have

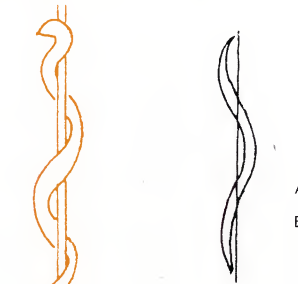
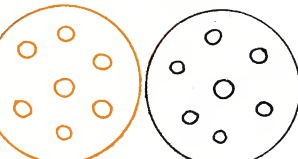
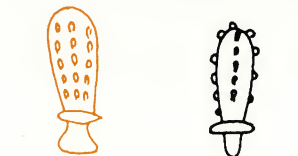
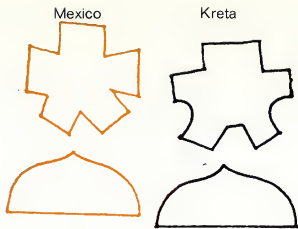
sammen i to år rundt om Afrika. Så skiltes vi ved Ba'als hånd (en hedensk gud), og var ikke længere sammen med vore kammerater. Derfor er vi kommet her, tolv mænd og tre kvinder, til 'Ny Kyst'. Er jeg, admiralen, en mand som ville flygte? Nej! Må de himmelske guder og gudinder se i nåde til os!"

Gordon sagde, at den kong Hiram, der er omtalt, ikke er Hiram I (tiende århundrede f. Kr.), men Hiram III (553 – 533 f. Kr.). Da de rejsende drog afsted i det nittende år af hans regering, var afskibningsåret derfor 534 f. Kr. Lidt over to år senere, da skibet nåede Brasilien („Ny Kyst“), var 531 f. Kr.

„Som følge deraf“, sluttede Gordon, „ved vi, at i det sjette århundrede f. Kr. var der i hvert fald et fartøj, som krydsede Atlanten med femten mennesker fra Kana'an.“

„Ved Ba'als hånd“, betyder „ved en gudshandlig, og.“ bemærkede Gordon, „indebærer ikke nødvendigvis, at krydsningen af havet var tilfældigt, på grund af et uvejr. Der kunne måske være blevet trukket lod for at afgøre, hvilket skib der skulle sejle til Amerika.“

Hvem var Kana'aniterne? Ifølge Gordon har udtrykket to betydninger på bibelsk hebraisk: „Som et almindeligt navneord betyder det „købmænd“; som et særligt navneord betegner det en gruppe sprogligt beslægtede indbyggere i Libanon-Syrien-Palæstina, omfattende fönikere, hebræere, edomitter, moabiter og andre.“ Gordon advarede imod den almindelige fejltagelse at forestille sig folk i fastslåede vendinger. Skønt man tænker på alle fönikere som sømænd, var der i virkeligheden mange, som var håndværkere, ja endog bønder. „Hebræerne forestiller man sig ofte som en nation af jahvistiske landkrabber, men Bibelen fortæller os, at . . . tre af stammerne (Dan, Aser og Zebulon) var søfolk



Sammenligning af aztekiske hieroglyffer fra Mexico med kretiske hieroglyffer på Phaistos-pladen, ved Magnus Gordys fra Norge.

A Tegnet på Metcalf-stenen

B Lignende tegn i minoansk skriftsprog

(1 Mos. 49:13; Dommerb. 5:17)... "Hebræerne kan have været med på den brasilianske ekspedition, skrev Gordon, men det „kan endnu ikke bevises“ ud fra inskriptionen. Det kana-anitiske sprogområde omfattede både Jahviter og ba'aliter. Teksten omtaler Ba'al, men ikke Jahve.

Hvilken slags skibe disse gamle søfolk brugte til at sejle fra Kana'ans land til Amerika er stadig et mysterium. Mange skriftsteder i Bibelen antyder, at Libanons cedartræer altid blev efterspurgt til lange rejser af hebræerne og de folk, de handlede med. Thor Heyerdahl tror vedvarende, at rejser tværs over Atlanten kunne være blevet foretaget – enten ved et tilfælde eller efter en plan – i både lavet af siv.

Sidste år byggede Heyerdahl bag Giza-pyramiderne i Ægypten en sivbåd i form som en svane, lidt under 25 meter lang og lidt over 8 meter bred, med en bund der var ca. 2 meter tyk. I maj 1969 sejlede han i dette fartøj fra atlantehavshavnen Safi i Marokko med en besætning på syv mand fra lige så mange forskellige lande. På grund af fejl i tegningen måtte sivbåden – som var blevet døbt *Ra* efter den ægyptiske solgud – forlades efter at have sejlet over 4.000 kilometer og mindre end en uges sejlads fra Barbados.

Stadig overbevist om, at hans teorier er korrekte, byggede Heyerdahl en meget kortere sivbåd i gården hos Taib Amara, pashaen af Safi. Heyerdahl satte sejl til den 17. maj (1970), atter med en international besætning under De forenede Nationers flag, i forventning om at nå Yucatan før sommeren var forbi. ○

#### Distriktskonferencen i Nordjylland Distrikt

Konferencen afholdtes i dagene 16. og 17. januar i kirkebygningen i Aalborg og indledes med ledemøder for Primary og Søndagsskolen lørdag eftermiddag. Kl. 19.30 blev der afholdt et ledermøde for alle organisationers ledere i grene og distrikt. Mødets emne var, hvordan vi skal få mest muligt ud af vor tid i hjemmet og i Kirken.

Af mødets talere kan nævnes 2. rådgiver til distriktspræsidenten, broder Harry Hviistendahl, der bl.a. sagde, at vore ledige stunder er som uslebne diamanter, kasserer man med, ser vi dem aldrig mere, lad dem hellere slibe. Han sagde, at hvis vi læser i Bibelen et kvarter hver dag, vil vi kunne gennemlæse den to gange i løbet af et år.

Til slut kom missionspræsident Paul L. Pehrson med en opfordring til os om at få en af vor egen familie ind i Kirken i 1971. Dette kan gøres ved at have tålmodighed, forståelse, kærlighed og venlighed.

Søndagen indledes med møder kl. 8.30 for henholdsvis Præstedømmets medlemmer og for alle kvinder. Tilstedeværende ved Præstedømmets møde: 78.

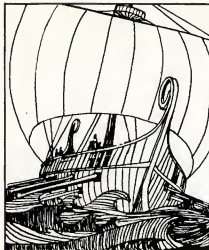
Kl. 10 begyndte formiddagens fællesmøde under ledelse af distriktspræsident Orla Rode Nielsen. Efter enkelte bekendtgørelser blev der foretaget en del afløsninger og indsættelser af søskende til stillinger i distriktet. Vi fik derefter en dejlig sang af børnekoret fra Aalborg Gren, dirigeret af Lis Østergaard. 2. rådgiver til missionspræsidenten, Henning Frederiksen, holdt derefter en tale om ægteskabet. Han sagde bl.a., at familiebøn og familie-hjemmeaften er to vigtige ting i hjemmet. Børnene bliver påvirket af kammeraterne, derfor er det vigtigt, at vi som forældre benytter enhver anledning, vi har, til at påvirke dem i positiv retning.

Derefter sang børnene „Jeg takker dig, Fader“, og efter taler af forskellige søskende fik vi en tale af søster Ruth Pehrson, præsidentieuden over alle de kvindelige organisationer i missionen. Hun sagde, at hun var glad for at høre børnene synge; de ting børnene lærer i Primary vil de huske hele deres liv. Vi hørte derefter fra patriark og byggeleder i Den europæiske Mission, Karl C. Lagerberg, der var på besøg. Han sagde, at den bedste tid, han har, er, når han knæler ned i bøn sammen med sin familie. Han bar sit vidnesbyrd om Kirken og udtrykte sin glæde over arbejdet i templet i Salt Lake City og opfordrede medlemmerne til at rejse til templet. Resten af tiden blev overgivet til missionspræsident Pehrson, som sagde, at vi må sætte vor egen familie i orden ved at holde familiebøn og familieaften. Tilstedeværende: 194.

Konferencens eftermiddagsmøde begyndte kl. 14, også under ledelse af distriktspræsident Orla Rode Nielsen. Han bekendtgjorde ældsternes templerrejse den 5. og 6. marts. Efter åbningsang og bøn fik vi en tale af 1. rådgiver til missionspræsidenten, Benny Linden. Han sagde bl.a., at vi ikke skal hakke ned på ungdommen, fordi den er lidt mærkeligt klædt. Indst inde er de gode nok. Til sidst fortalte han om, hvordan han var blevet medlem. Hans søn var ked af, at missionærerne var blevet lukket uden den første gang og spurgte, om de ikke kunne få lov til at komme ind næste gang, og det fik de. Vi fik derefter en pragtfuld sang af distriktskoret, dirigeret af søster Karna Pedersen: „Og jeg så en ny himmel.“

Blandt mødets talere hørte vi derefter distriktspræsidenten, som omtalte den indre disharmoni, man har, når man ikke har arbejde. Han omtalte skaberværket og advarede mod dovenskab og sagde, at et menneskes største velsignelse er at kunne arbejde, at leve og være lykkelig. Vi bør leve som Herrens udvalgte disciple. Distriktskoret sang „Mon hjemmet i dalen jeg savnes“, hvorefter præsident Pehrson fik tildelt resten af tiden. Han fik først missionærerne til at synge „Det er måske ej i kampens gny“, og spurgte så: Hvordan kan vi opbygge vore grene? Jo, ved at tjene vor Gud, hvorhen vi sendes. Han talte om de stillinger han har haft i Kirken, og sagde, at han altid har modtaget de stillinger, han har fået tildelt, enten de er små eller store. Han opfordrede os til slut til at gøre alt, hvad vi kan, i de stillinger vi har, og være positive.

Distriktskoret sang til slut: Kærlighed er lysets kilde.” Tilstedeværende: 171.  
Johs. Vestbø  
distriktssekretær.



# Fornyede Sidste Dages Hellig Interesse For Fønikerne

Nye beviser på overfarter til den gamle Nye Verden før Kolumbus

AF DR. ROSS T. CHRISTENSEN Illustreret af Jerry Pulsgriff

Kirkens medlemmer er uden tvivl opmærksomme på en hel del nye forsøg fornyligt på at fastslå, at der virkelig var kontakter tværs over havet mellem Den gamle Verden og Den nye forud for Kolumbus.

Det forsøg, der har vakt mest opmærksomhed, har nok været de episke rejser, fra Marokko på den afrikanske atlantehavskyst til øen Barbados ved nordkysten af Sydamerika, som blev foretaget af den uforsvarede norske sømand og videnskabsmand Thor Heyerdahl i sivbådene *Ra* (1969) og *Ra II* (1970). De husker uden tvivl Heyerdahls rejse i 1947 med Kon-Tiki, hvor han viste, at det var muligt at krydse Stillehavet i et fartøj, der var udformet, så det efterlignede de skibe, man vidste havde besjlet vestkysten ved spaniolernes komme. Hans eksperimenter i 1969 og 1970 gør det nu klart, at oldtidens civiliserede folk i Middelhavsområdet var i stand til at krydse Atlanterhavet til Amerika i far-

tøjer, der var udformet efter dem, der fandtes på vægmalerier i de gamle ægyptiske gravkamre. Men andre undersøgelser over oldtidfolks formodede overfarter er også værd at lægge mærke til. En videnskabelig konference om transoceaniske kontakter blev afholdt som et særligt karakteristisk træk ved det årlige møde, der blev afholdt i 1968 af *Samfundet for Amerikansk Arkæologi* i Santa Fe, New Mexico. De fleste af de 28 afhandlinger, som skulle læses ved konferencen, handlede direkte om spørgsmålet om kontakt mellem Den gamle og Den nye Verden, enten tværs over Atlanterhavet eller over Stillehavet. Emner som f. eks. følgende blev drøftet: både og tømmerflåder; transoceaniske rejser med majs, bønner, melongræskar, kokosnødder, søde kartofler, bomuld og græskar og med høns og pottemagerarbejde; Vinlandet; Quetzalcoatli, og modsætningen mellem diffusionisme (antropologisk teori: stærkt adskilte kulturers ligheder er beviser på historisk kontakt) og uafhængig inventivisme.

En af de mest betydningsfulde afhandlinger blev læst af en Sidste Dages Hellig, dr. John L. Sorenson, som anførte 140 særlig karakteristiske beviser og grupperede dem i 21 hovedgrup-

per. Hans konklusion: "... i betydningsfuld grad havde den mesoamerikanske civilisation sin rod i Det nære Østen." (mesoamerikansk: fra området i det nordlige centrale Nordamerika til Nicaragua.)

Nuværende beviser antyder, at de vigtigste formidlere af før-kolumbiensk kontakt mellem de to halvkugler kan have været fønikerne. Derfor har nogle videnskabsmænd fået en dyb interesse for den fønikiske civilisation og en stærk nysgerrighed efter de beviser, der støtter de gamle transatlantiske overfarter.

Sidste Dages Hellige bør også finde denne udvikling interessant, både ud fra et bibelsk og et „mormonsk“ synspunkt. Der er i virkeligheden stor mulighed for, at mulekiterne fra Mormons Bog i stor udstrækning var fønikere i deres etniske oprindelse.

Hvem var i virkeligheden fønikerne, og hvorledes har de tilknytning til folkene i Bibelen og i Mormons Bog? Den fønikiske civilisation var semitisk, og dens oprindelige sprog var identisk med det gamle hebraiske. Dens hjemland lå langs den østlige kyst af Middelhavet fra det nordlige Palæstina til et punkt over for øen Cypern. I virkeligheden var de et af de folk, som levede i det område, der er kendt som

---

„Dr. Ross T. Christensen, professor i arkæologi og antropologi ved Brigham Young University, tilbragte året 1968-69 med efterforskning af den fønikiske civilisation. Han underviser i Seniorklassen i Orem 35. Ward“.

Kana'an. Derfor blev de på et bestemt tidspunkt i deres historie identificeret med og kaldt kana'anier. I dag er folket i Libanon sandsynligvis deres næreste efterkommere. Skønt de har arabisk som talesprog på grund af den muhamedanske erobring i det syvende århundrede e. Kr., er libaneserne ikke desto mindre ved at blive klar over, at de i virkeligheden er fønikere.

Der er i Bibelen utallige henvisninger til fønikerne. De vigtigste skriftsteder findes i Kongebøgerne, Krønikebøgerne og Ezekiels Bog. De husker måske det bemærkelsesværdige venskab mellem kong Hiram af Tyrus og kong David og kong Salomon af Israel. Tyrus var på det tidspunkt det vigtigste af fønikerne riger, og i virkeligheden var udtrykkene tyrianiter og sidoniter (fra Sidon, en anden vigtig fønisk by) synonyme for fønikere. Fornyelig har dr. William F. Albright vist, at den største tid for den fønikiske udvikling og kolonisation i Middelhavsområdet begyndte kort efter at kong David ødelagde Filisterriget omkring 990 f. Kr. Med denne handling blev ikke alene Israel befriet, men også fønikien. I hvert tilfælde viser der sig kort efter dette tidspunkt en fønikisk aktivitet i Middelhavsområdet, ja, til et punkt så langt vestpå som Spanien.

Senere, da Sargon II, konge af Assyrien, førte de nordlige Israels stammer bort som slaver – omkring 721 f. Kr. – besejrede han også fønikerne, som aldrig fik deres magt igen efter den tid. Men de hørte ikke op med at være et frit folk før år 572 f. Kr., da Nebukadnezar, konge af Babylon, underlagde sig dem kort efter ødelæggelsen af Jerusalem.

Lad os efter denne korte bibelske baggrund se på nogle af mulighederne i Mormons Bog. Den nephitiske hellige skrift beretter om tre forskellige koloniers komme fra det gamle Nære Østen: Jareds og hans broders, Lehis og Muleks. Hvem var disse „mulekiter“, eller, som Mormon hentyder til efterkommerne af denne sidstnævnte koloni, „Zarahemlas folk?“ (Omni 1:14)

Der gives intet svar i teksten undtagen omtalen af Mulek selv, en ung søn af kong Zedekiah, som øjensynligt, hvad der er ukendt for Bibelens forfattere, undslap babylonierne vrede. Han var naturligvis jøde af Davids hus. Men hvad med medlemmerne af hans koloni?

Hvis du havde været vogter af en ung ætling af den kongelige familie med den opgave at beskytte hans liv, og du havde vidst, at resten af kongens sønner var blevet henrettet i overværelse af deres fader, og kongens øjne var blevet stukket ud, for at hans sidste synlige minde kunne være ligene af hans kød og blod (Anden Kongebog 25:7 og Jeremias 39:6-7), ville du måske også have taget et drastisk skridt.

Hvis du havde ønsket at rejse bort til søs, hvis hjælp ville du så have søgt? Hvem var de bedste søfolk, der eksisterede i den generation? Fønikerne. Det var fønikerne, som havde rundet Afrika kort tid før dette – omkring 660 f. Kr. – for første gang i den nedskrevne historie. Dette blev gjort i Zedekiahs tid og på befaling af Neko II, farao af Ægypten. Efter det sjette århundrede f. Kr. blev der ikke udført en sådan bedrift igen i de næste 2.000 år, indtil den portugisiske sømand, Vasco da Gama, gjorde det i 1498.

Det er naturligvis kun en hypotese\* at Mulek undslap med de fønikiske sømænds hjælp, men dette synspunkt får næring, når man tænker på navnet på det vigtigste vandløb i Mormons Bog: Sidonfloden. I virkeligheden er Sidon den eneste flod, der overhovedet er omtalt i beretningen. Hvorfor skulle nephiternes give deres vigtigste vandløb navn efter hovedstaden i fønikerne hjemland – Sidon? Svaret er sandsynligvis, at nephiternes ikke gav den det navn, men at mulekiterne gjorde det. Den første omtale af Sidon

Jeg fik den væsentligste ide om denne fønisk-mulekitiske hypotese for år tilbage i en samtale med John L. Sorenson. Så vidt jeg ved, findes den første offentliggjorte omtale af dette i hans artikel i *Improvement Era*, Vol. 60 (maj 1957), pp. 330-31. Dr. Sorenson kan til gengæld have fået den i sine studenterdage på Brigham Young University fra M. Wells Jakeman, hans professor i arkæologi.

i den nephitiske beretning er i virkeligheden ikke før efter, at kong Mosiah førte sit folk ned fra deres bjergrige omkring 200 f. Kr. og opdagede byen Zarahemla.

Omni beretter (vers 17 og 18), at for at kunne meddele sig til de nyligt opdagede mulekiter, måtte der gå et stykke tid, indtil de kunne blive undervist i det nephitiske sprog. Dette antyder, at fire århundreder isolation havde resulteret i mærkbare forskelle mellem to sprog, som sandsynligvis stammede fra hebraisk. Men det er sandsynligvis nærmere sandheden at tro, at det oprindelige mulekitiske sprog ikke var hebraisk, men i virkeligheden fønisk, et sprog der var nært beslægtet med hebraisk, men tilstrækkeligt forskelligt, selv i 600 f. Kr., til at forskellen kunne blive erkendt. Fire hundrede år senere kan de to tungemål have udviklet sig hver for sig så meget, at de næppe var forståelige for hinanden.

Beretningen om Hagoth i Mormons Bog (Alma 63) har nogle slående paralleller til historien om fønikerne og deres efterkommere i Kartago. Hagoths metode med at kolonisere til søs var ikke typisk for de gamle israelitter. Men den var typisk for fønikerne, og det er muligt, at føniskisk sømandsskab og indstilling til havet vedvarede i århundreder blandt mulekiterne, i hvert fald indtil Hagoths tid, omkring 55 f. Kr. Helt bortset fra den fænerende lighed med et specielt fønisk træk i Mormons Bog, bliver det mere og mere sandsynligt, at fønikiske søfolk nåede andre steder i Den nye Verden da deres civilisation var på sit højeste, d. v. s. rundt regnet mellem 1000 og 500 f. Kr. I virkeligheden kunne man på et landkort afsætte findesteder, lige fra New England til Brasilien, på angivelige fønikiske inskriptioner. Men disse skrifttegn, der er opdaget langs Atlanterhavskysten, har sandsynligvis intet at gøre med folkeslagene i Mormons Bog. De repræsenterer utvivlsomt besøg af andre rejsende, som på ingen måde har forbindelse med den nephitiske hellige skrift.

Et slående eksempel er Paraíba teksten, der blev fundet i Brasilien i 1872.

Denne mindeindskrift beretter på det fønikiske sprog om en rejse, som søfolk foretog fra Sidon, da de sejlede ind i Det røde Hav, derefter rundt om Afrika i retning med uret, blev skilt fra deres ni ledsagerskibe i det sydlige Atlanterhav, og landede antagelig på den østlige spids af Sydamerika i nærheden af Joao Pessoa. Takket være dr. Cyrus H. Gordons studier ved Brandeis University, som begyndte i 1968, giver Paraiba teksten nu en klar beretning om en virkelig rejse fra Det nære Østen til det gamle Amerika, og vi kan faktisk talt nøjagtigt vise stedet og datoen for både afrejse og ankomst. Indskibning: Sidon, 534 f. Kr.; landgang: Brasiliens kyst, 531 f. Kr. Skønt der ikke synes at være nogen forbindelse med Mormons Bog, så læg mærke til, at denne rejse fandt sted i det samme århundrede som Le-

his og Muleks rejser og tilfældigvis også Neko af Ægyptens.

En interessant opdagelse – tilsyneladende ikke omtalt hverken hos fønikerne eller i beretningen i Mormons Bog – er en plads, kaldet Mystery Hill, beliggende i det tæt bevoksede område nær North Salem i det sydlige New Hampshire. Andre steder i New England er der også blevet opdaget mere end 75 andre bygninger af lignende råttilhuggede sten. Et fremtrædende træk ved hele dette forvirrende kompleks af ruiner er den buede hvalvning eller det „bikubeformede“ tag.

Nogle har sagt, at indianerne byggede ruinerne i New England, men de passer slet ikke ind i indiansk kultur. Andre har sagt, at de blev bygget af de første farmere af britisk afstamning i New England; men selv om indvand-

rede farmere virkelig brugte dem på et senere tidspunkt som stalde og opbevaringskældre og efterlod deres kunstneriske produkter rundt omkring, er det klart, at de ikke var de oprindelige bygherrer, for de mærkelige ruiner er meget uengelske i deres arkitektur. En af forfatterne var overbevist om, at Mystery Hill var blevet bygget af en flok irske munke, der flygtede for vikingerne. En anden troede, at munkene senere havde været besiddere af stedet, men ikke havde bygget det oprindeligt.

Ingen af disse forklaringer er imidlertid tilfredsstillende. Fornylig har datering med radioaktivt kulstof givet en bedre forklaring. Mystery Hill synes at være blevet taget i besiddelse omkring 1000 f. Kr. Indtil nu peger beviserne på en transatlantisk krydsning af havet i forbindelse med den „Me-



galitiske civilisation" (stenalderen) i den sene bronzealder i det vestlige Europa.

I nummeret for 18. juli 1970 af *Saturday Review* skrev John Lear en artikel med titlen „Oldtids-landgange i Amerika: En indianerstamme i Amerika kan have fælles forfædre med Biblens hebræere“. I den fortæller han om Joseph B. Mahan, Jr.'s arbejde med yuchi-stammen i Georgia; Cyrus H. Gordons fornyede studium af den fønikiske tekst fra Brasilien; Thor Heyerdahls succesrige overfart over Atlanterhavet i en papyrusbåd, og andre eksempler på mange beviser. For få år siden, fastslag forfatteren, ville bekræftende slutninger, som var baseret på sådanne studier, „ikke have haft nogen chance for at blive taget alvorligt...“ Men i den forløbne sommer, medens Heyerdahl endnu var på havet, skrev Lear i sin avis, at „beviset for at de er sande, cirkulerer i den videnskabelige verden...“ Og hans artikel antyder, at det, han har fundet ud af, har gjort et stærkt indtryk på ham, så vel som på mange andre videnskabsmænd.

Hvad betyder alt dette for Sidste Dages Hellige? De forfriskende nye beviser, der nu kommer ind, kan glæde dem. I over hundrede år har de høvdedt sådanne ting, men er ikke blevet „taget alvorligt,“ hverken af verden eller af videnskabsmænd. Nu er det tilsyneladende ved at blive videnskabeligt respektabelt at tro på overfarter fra det gamle Østen for Kolumbus. Selv om mange af de opdagelser, der støtter sådanne synspunkter, sandsynligvis ikke har noget at gøre med de særlige folk, der omtales i Mormons Bog, passer dog de Sidste Dages Helliges tro på, at Jareditterne, lehiterner og mulekitterne kom til Den nye Verden, nu til den tankegang, som er ved at blive antaget af videnskabsmænd for første gang i det tyvende århundrede. Profeten Joseph Smith ville i høj grad have været interesseret i den vending, som begivenhederne fornylig har taget, og i videnskabens reaktion på dem. ○

## Den præsiderende biskop diskuterer, hvordan kirken hjælper ungdommen til at møde dagens problemer

Vore ledere har fortalt os, at dette er en udvalgt slægt. Præsident Wilford Woodruff sagde: „Herren har udsat et lille antal udvalgte ånder af sønner og døtre af alle Guds skabninger, som skal arve denne jord; og denne gruppe udvalgte ånder er blevet holdt tilbage i åndeverdenen i seks tusind år for at komme frem i de sidste dage, for at leve i kødet i denne sidste tidernes fyldes forvaltning, for at organisere Guds rige på jorden, for at opbygge dette rige og forsvare det...“ (*Our Lineage*, s. 4).

Det er let at se, hvorfor Herren har holdt udvalgte ånder tilbage for at komme frem i denne tid. Den opgave, som de står over for, kræver tæpre og hengivne sjæle til at videreføre Guds rige, således at Himmerigets rige kan oprettes.

De omgivelser, i hvilket dette skal opnås, kunne på mange måder næppe være værre. Sociale værdier og moralske retningslinier er stort set blevet udvisket. Politiske ledere, pædagoger og endog kirkeledere har fornægtet gyldigheden af de leveregler, man finder i skrifterne, fortidig som nutidig. Kortsynede slutninger, som er draget af menneskets begrænsede evne til at dømme, har erstattet Guds evige visdomsperspektiv. Videnskaben er så hastigt i fremgang og er blevet så omspændende, at mange unge mennesker glemmer Gud. Uægte videnskaber er opstået, som foregiver at kunne

bestemme de værdier og målsætninger, på hvilke ungdommen tilskyndes til at basere deres moral og etik. Unge mennesker bliver hele tiden fristet af sireneråb fra de såkaldte „aktivister“, som påtager sig at løse sociale og politiske problemer i verden ved lovløshed, vold, anarki og nedbrydning af menneskets handelfrihed.

Disse magter fornægter menneskets guddommelige oprindelse, formålet med dets liv på jorden og muligheden for liv efter døden.

Det er blevet sagt, at dette er en „alt på et øjeblik“ generation. Den tålmodighed og kraftanstrengelse, som tidligere generationer har lagt i at opnå lykke, er i foruroligende grad blevet erstattet af afhængigheden af kemoterapiens virkning, som ingen anstrengelser kræver. Piller for at vågne op, for at få energi, for at berolige, for at falde i søvn og vel endda også for at sætte en person i stand til at se ind i sig selv og se sin ånd eller oprette kontakt med den slags åndelige magter, han føler findes uden i universet, bliver solgt legalt og illegalt i antal af hundreder af millioner.

På grund af den lettere adgang til alle former for oplysning og det eftertryk, man lægger på alsidig uddannelse i dag, er unge mennesker tidligt rede til i større målestok at tage del og ansvar i deres verdens religiøse og politiske aktiviteter. Medmindre de i Kirken finder en måde at anvende deres styrke





# *Neb's Mærker*

AF ROSALIE W. DOSS

„Arbejd hurtigere, drenge!“ råbte gamle Caleb. „Skynd jer, ellers tør- rer leret“. Gamle Caleb tømte sin kurv med vådt ler i det store kar for at blande det med halm.

Neb, Joram og Lucius blandede leret med halm ved at trampe på det med fødderne. Når blandingen endelig bandt godt, æltede drengene det med hænderne. Så brækkede de klumper af og formede dem til mursten.

Neb, Joram, Lucius og gamle Caleb arbejdede for Haman, som ejede

teglværket i Palæstina for meget længe siden. De tre drenge, Neb, Joram og Lucius, stod i lære i teglværks- faget. Det var hårdt og snavset arbejde at lave mursten. Mursten skulle laves hurtigt, mens leret var fugtigt. Efter at murstenene var for- met, blev de sat i den varme sol i rækker for at tørre.

Den femte række mursten var blevet sat ud, da Haman kom til sit tegl- værk. Han gik mellem rækkerne af mustenene, som stod til tørre.

Pludselig standsede Haman. Han pegede på en del mursten, som allerede var begyndt at smuldre i kanterne. „Hvilken muremestervil købe sådanne mursten?“ råbte Haman. „Hvis I ikke lærer at sætte mere ære i jeres arbejde, vil I blive gamle, før I får jeres lærebrey“.

Da Haman var gået, klynkede Joram: „Haman forventer alt for meget af os allerede“.

„Haman er vanskelig at arbejde for“, istemte Lucius. „Mine forældre fik mig i lære hos ham for at lære et fag. Men så snart jeg har fået mit lærebrev, vil jeg aldrig røre en mursten igen. Jeg vil finde et fag, hvor der er mindre arbejde“.

Kloge gamle Caleb sagde til dem: „Ligeegyldigt hvilket erhverv I vælger, får I ingen succes, hvis jeres arbejde ikke er godt. Haman er ingen hård læremester. Alt, hvad han forventer, er godt arbejde. Han giver endog bonus for ekstra godt arbejde. Ikke en af jer har endnu opnået den bonus“.

„Jeg prøver at få den“, sagde Neb.

„Hvorfor?“, spurgte Lucius. „Den vil blot give dig et par små mønter“.

„Lad ikke Lucius tage modet fra dig, Neb“, sagde gamle Caleb. „Selv om bonus'en ikke er stor, lærer du et godt håndværk. Gør dit bedste“.

„Øv“, snærrede Lucius.

„Dumme gamle mand“, sagde Joram. Neb sagde ingenting. Men efter dette formede han sine mursten meget omhyggeligt. Han sørgede for, at der ikke var nogen smuldrede eller ru kanter. Og i et hjørne af hver mur-

sten lavede Neb med sin tommelfinger et lille mærke, som forestillede en stængel med tre blade, som voksede på stænglen.

„Hvorfor laver du de mærker i dine mursten?“ spurgte Lucius.

„Jeg kan ikke skrive som de skriftkloge“, sagde Neb. „Derfor laver jeg dette lille mønster. Måske vil jeg en dag, når jeg passerer en fin bygning, kigge op og se en af mine mursten. Og hvor vil jeg være stolt!“

„Du er begyndt at tale lige så tåbeligt som gamle Caleb“, sagde Lucius.

„Ja, hvem bryder sig om, hvad der sker med de mursten vi laver?“ spurgte Joram.

„De mærker vil bringe dig i vanskeligheder“, advarede Lucius Neb.

Neb smilede blot. Han var virkelig stolt af de mursten, han lavede. Han havde drømme. Lucius og Joram ville sikkert have hånet Neb, hvis de havde kendt noget til hans drømme. Men mens Neb lavede mursten, tænkte han på, hvor vidunderligt det ville være, hvis han kunne lære at blive murer, efter at han havde opfyldt sin lærekontrakt. Han ville bygge store vandledninger, fine templer, og rigtige solide huse. En dag kunne han måske endda bygge efter sine egne planer.

Når Neb drømte sig så langt bort, plejede han at stoppe op og sukke og glatte endnu en mursten ud. Det kunne aldrig gå i opfyldelse! Han var blot en almindelig lærling på et teglværk. Gemt bort i dette hjørne af Hamans store teglværk, lagde man næppe mere mærke til ham end til de

mange mursten, der tørrede i solen. Men som dagene gik, blev Neb mere og mere dygtig til at lave mursten, Jorams og Lucius' arbejde kunne kun lige klare inspektionen.

En dag kom Haman med lange skridt ind på teglværket. Han så ud, som om han havde et alvorligt problem at slås med.

„Drenge“, sagde Haman. „Hvem af jer laver et lille mærke i hjørnet af de mursten, som bliver sendt ud fra mit teglværk?“

Neb's knæ begyndte at skælve. Synes Haman mon, at hans lille mærke skæmmede murstenene? Nu ville han sikkert blive skældt ud. Han ville måske endda få pisk over ryggen for at ødelægge gode mursten.

Før Neb kunne svare, pegede Joram med en anklagende finger på Neb. Han sagde: „De små mærker er lavet af Neb.“

Lucius hviskede bagved Neb: „Vi sagde, de ville få dig i vanskeligheder!“

„Ja, jeg lavede de mærker“, sagde Neb, idet han prøvede at beherske sin stemme. „Jeg håber ikke, jeg gjorde noget forkert“.

„Hvorfor lavede du de mærker?“ spurgte Haman nysgerrigt.

„Jeg er stolt af mit arbejde“, indrømmede Neb. „Jeg håber, at jeg en dag vil kunne genkende en af mine mursten som en del af en fin bygning“.

„Dine mursten bliver sandelig genkendt“, sagde Haman. „Simon, murermesteren, og en af mine bedste kunder, siger, at han har lagt mærke til, at de mursten med de små mær-

ker er stærke og holder bedre end andre mursten. Specielt er han glad for den pæne, glatte overflade og de lige kanter på murstenene. For at gentage hans ord er hver mursten et kunstværk“.

„Jeg er glad for, at Simon er tilfreds“, sagde Neb. Men hvorfor fortalte Haman ham alt dette?

„Du har grund til at være stolt af dit arbejde“, sagde Haman. „Simon ønsker, at du skal lære murerfaget hos ham. Han søger altid efter drenge, som med stolthed udfører deres arbejde, og som har talent“.

„Jeg ville meget gerne lære murerfaget“, sagde Neb. Han følte så stor glæde, at han næppe kunne få et ord over læben.

I samme nu blev Neb grebet af ængstelse. Tøvende spurgte han: „Vil De give mig lov til at arbejde som lærling hos Simon, før min lærtid hos Dem er forbi?“

„Ja, jeg nægter aldrig en kunde så god som Simon noget“, sagde Haman, idet han smilede for første gang.

Så kom Hamans alvorlige udtryk tilbage. Han vendte sig mod Lucius og Joram. „I to skal tage jer i agt. Fra nu af laver I bedre mursten, ellers kender jeg årsagen“.

„Det skal vi nok! Det skal vi nok!“ råbte Joram og Lucius i kor. De kunne se, at de havde prøvet Hamans tålmodighed længe nok.

„Må jeg så høre, hvem der er en gammel, tåbelig mand?“ grinede gamle Caleb. „I ser en kommende murermester for jer. Neb vil blive





kendt over hele landet for sit ærlige og fine arbejde“.

Neb smilede til gamle Caleb. Han håbede, den gamle mand havde ret. Hans drømme begyndte at få et lyserødt skær.

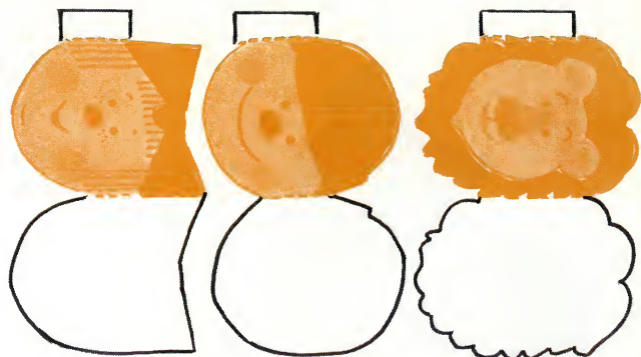
Hvis han arbejdede hårdt, ville hans drømme blive til virkelighed! Neb, murermester! Hvor lød det godt. ○

Stormen tuder, havet bruser.  
Damperen er sprunget læk.  
Alle mand må fast sig klamre,  
ellers bli'r de skyllet væk.  
Vogt jer, vogt jer — og pas på!

Redningsbåden går fra stranden,  
roet ud af kække mænd.  
Brænding fråder alle vegne,  
hvor de vender øjet hen.  
Vogt jer, vogt jer — og pas på!

Men så sker det, bedst som vinden  
hastigt svinger om i øst —  
„Leger i med badekarret!“  
lyder moders vrede røst.  
„Vogt jer, vogt jer — og pas på!“

Erik Bertelsen  
(Af „Sange til hele dagen“.)

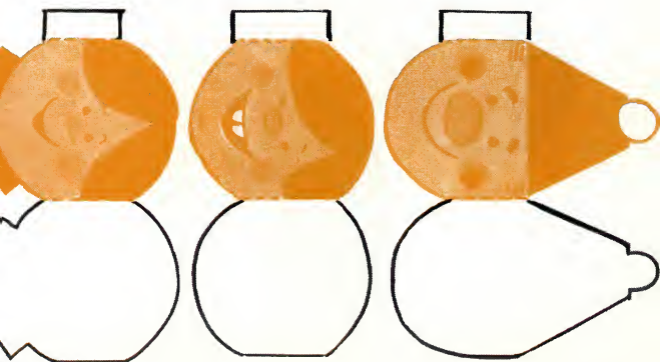


# Fingerdukker

AF MARIAN MINER

illustreret af Dorothy Wagstaff

Farv,  
klip ud,  
fold sammen,  
lim,  
lav et skuespil,  
og opfør jeres  
 eget dukke-spil  
Prøv nogle af jeres egne!  
Sæt på fingrene!  
Mor jer!







og energi på til at løse problemerne i deres liv og den verden, de lever i, søger vore unge mennesker måske andre veje uden for Kirken for at yde deres bidrag. De skulle have lejlighed til tidligst muligt i deres liv at stifte bekendtskab med aktiviteter og forbindelser inden for Kirken på et tilfredsstillende åndeligt plan. De må tidligt i deres liv gennem deres Præstedømme og hjælpeorganisationerne opleve de varige glæder af sand åndelighed, som fremkommer ved personlig anstrengelse og offer for andre. Kun da vil de være stærke nok til at modstå de krops- og sjælsødelæggende magter, som er omkring dem. Præsident David O. McKay bekræftede vigtigheden af denne oplæring, da han sagde: „Et wards åndelighed vil svare til aktiviteten hos de unge i wardet. Præsidenten for præsternes kворum er ved ordination biskoppen, og det er hans pligt at have disse unge mænds fortrolighed, og også de piger, der er på samme alderstrin, for de vil forme den moralske atmosfære i hans ward“. Kirken er parat til at møde udfordringen. Gennem familiehjemmeaftens – og hjemmelærprogrammerne får forældre i dag hjælp og vejledning i at opbygge de personlige forhold og omgivelser i hjemmet, som er nødvendige for at udvikle de ønskede motiver, loyalitet og overbevisning i deres børns liv, som kan modstå de moralske og åndelige stød fra en ver-

den, som er mættet af sanselighed. Det Aronske Præstedømmes Personlige Belønnings-program og det tilsvarende program for unge kvinder giver de unge mennesker erfaring i at sætte deres egne personlige mål. Ved denne udøvelse af individuelle ansvar udvikler de karakterstyrke såvel som bedre kommunikation med forældre og ledere i Kirken.

Udnævnelsen af Det Præsiderende Biskopråd som Kirkens spejderkomite vil bringe spejderprogrammet ind i en mere effektiv hjælpe-funktion som Det Aronske Præstedømmes aktivitetsprogram og vil styrke den voksne leder i både Præstedømmets og spejderarbejdets struktur.

Daglige religiøse instruktioner ved seminar- og institutprogrammer bliver givet til omkring 140.000 unge medlemmer af Kirken over hele verden. Gennem denne daglige kontakt med hverandre, ved at studere og lære at bruge skrifterne, bliver disse elever i stand til at forny deres beslutning om at modstå de fristelser, som de udsættes for.

Et af de vigtigste redskaber, Kirken har givet de unge til at udvikle deres deltagelse og ledelse, er Biskoppens Ungdomskomiteé. Dens hovedfunktion er at forbedre effektiviteten af Det Aronske Præstedømme og hjælpeprogrammerne ved at give de unge mennesker mest mulig lejlighed til at foreslå måder og metoder til brug af

programmerne rent lokalt. Gennem Biskoppens Ungdomskomiteé kan ungdommens energi blive ledet til at opbygge tro og vidnesbyrd hos Kirkens fremtidige ledere.

Et eksempel på effektiviteten i den rette brug af Biskoppens Ungdomskomiteé blev for nylig demonstreret i den succes, som den „Barmhjertige samaritan“-projektet, der blev holdt i Salt Lake City-området, havde, hvor Kirkens ungdom blev bedt om at skaffe midler til hjælp til at bygge et mødehus for en anden sekt. Repræsentanter for de deltagende udtrykte begejstring for projektet og var taknemmelige for den lejlighed, de fik til at bevise, at man kunne regne med deres udmærkede ideer og deres udførelse. De arbejdede hårdt, og da det var overstået, var de forbløffede over at opdage, hvor meget deres kærlighed og forståelse for hinanden i arbejdet var vokset og ligeledes deres kærlighed og forståelse for dem, de havde hjulpet.

Unge mennesker er interesseret i deres medmenneskers nød og ønsker oprigtigt at hjælpe dem. De er idealistiske og modtagelige for indtryk. Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellighe giver dem derfor lejlighed i nødvendig udstrækning til at lære at tjene og ofre sig inden for Præstedømmets og hjælpeorganisationernes rammer. Når de tjener Gud og deres medmennesker, har de et skjold mod Satans lister.

# Lær jeres små børn om evangeliets sandheder

AF MARGERY S. CANNON



En ung mor, som skulle på en weekend tur, anbragte sin 18 måneders gamle dreng i hans bedstemors arme. „Tak mor, du er så sød. — Ah, lige en ting til. Før du mader ham, vil du så ikke godt folde hans hænder og hjælpe ham med at sige en kort, enkel bøn. Vi holder familiebøn med ham hver aften. Hvis du og far ikke er ked af det, kan I så ikke knæle ved hans seng — det er han vant til. Jeg tror, det vil hjælpe ham til at føle sig mere sikker.“

Da datteren forsvandt ned ad gaden, tænkte bedstemoderen over spørgsmålet. Hvor er de forældre kloge, tænkte hun. En vane som begynder i 18 månedersalderen vil være en livsform i 18 års alderen. Hun kunne ikke lade være med at sammenligne sin datters filosofi med den unge mors, som boede ved siden af. „Jeg vil fortsætte med at arbejde indtil mit barn er to et halvt år gammel. Før den tid forstår små børn alligevel ikke rigtig hvem du er, eller hvad det hele drejer sig om.“

Præsident J. Reuben Clark sagde engang: „... Herren har gennem åbenbaring gjort klart, at fra den tidligste barndom, må børn undervises om Evangeliets principper og Kirkens lærdomme, ellers skal synden hvile på forældrenes hoved.“ (Lære og Pagter 68:25.)

Før tiden foretages der mange børneundersøgelser, og mange psykologer mener, at det enkelte menneskes fremskridt er afhængig af det han lærte

i sine fire første leveår. Og de tror også, at når disse år er gået, vil barnet aldrig være i stand til at lære med samme naturlighed og lethed mere.

Der gives mange chancer til at undervise vore små børn — hvis vi blot vil være opmærksom på det og benytte os af det.

Da vores datter Marie kun var to år gammel, knælede hun ned i bøn sammen med sine søskende, medens min mand salvede mig. Næste morgen var jeg helt rask. Da vi tre dage senere sad ved middagsbordet, ville Marie ikke have noget at spise. Jeg kunne se hun havde feber. „Mor,“ sagde hun tankefuldt, „da du var syg, bad far for dig og du fik det bedre.“ Jeg nikkede. Så fortsatte hun, „mor og far — bed for mig.“ Hendes far salvede hende derefter, og den følgende morgen var hun rask og oppe igen.

Marie er nu ti år gammel. Hun har stadig en brændende tro på, at vore bønner bliver besvaret.

Da vort syvende barn var tre eller fire måneder gammel — før han vidste hvad ordene betød — begyndte jeg at lære ham den vigtigste af alle sandheder — at vor himmelske Fader og Jesus elsker ham. Når jeg holdt ham i mine arme og hviskede kærlige ord ind i hans øre, tilføjede jeg som regel, „vor himmelske Fader og Jesus elsker dig også.“ Disse ord blev gentaget gang på gang, næsten hver dag, når han blev

kærtignet og puslet. En gang imellem undrede jeg mig dog. Kunne jeg virkelig forvente at lære sandheden til dette lille barn?

Måske ikke, men det var begyndelsen. I begyndelsen ville han forbinde ordene med noget godt og kærligt, senere ville han lære at forstå.

Da han blev lidt større, hængte vi et stort farvebillede af Jesus stående blandt de små børn, op på væggen i hans værelse. Han lærte at forstå, at vor himmelske Faders kærlighed bragte Frelseren til jorden, og på grund af Frelserens kærlighed til os, døde Han, så vi kan leve.

Vor søn er nu seks år gammel. Han er vokset fra vuggen og kravlegården, men hans tale og bønner åbenbarer, at han er overbevist om, at vor himmelske Fader og Jesus lever, og at de elsker ham. Det kan udmærket være de første tanker — lært da han var et ganske lille barn. Og hvem ved, muligvis vil han være den af vore børn, som mest af dem alle vil trænge til den overbevisning.

Vi kan ikke ignorere vore små børn. De er ivrige og villige til at lære. Og dersom vi tidligt nok fortæller dem om Evangeliets sandheder, vil de helt sikkert aldrig vige fra dem, selv efter at de er blevet voksne. De vil ikke blot forstå, men blive opøjet „tildelt herlighed over deres hoveder i al evighed.“ (Abr. 3:26.) Og vi, som forældre, vil være oplysningsmedlen i deres vished, at vi har afsagt vore forpligtelser overfor Herren. ○

---

# Hvis du virkelig elskede mig, ville du ...

---

## Kære Jim!

I aftes bad du mig så mindeligt, så brændende og så indtrængende om at „bevise min kærlighed til dig“. Du var meget overtalende, og fordi jeg altid ønsker at behage dig og gøre, hvad du ønsker, jeg skal gøre, var det svært at modstå dig.

I dag er jeg af hele mit forskrækkede hjerte taknemmelig for, at jeg ikke lod mig overtale af dig. Hvis jeg havde indvilget i det, du insisterede på, ville jeg nu foragte mig selv og hade og dadle dig.

Jeg har næppe sovet i nat, men jeg har tænkt meget. Jeg blev ved at tænke på, hvor strålende og smukt ordet renhed er. I dag tror jeg ikke, jeg kunne have holdt den fortvivlelse og selvforagt ud, som jeg ville have følt, hvis jeg havde givet efter for dig.

Hele natten gik passager fra skriften gennem mit hoved, og de har aldrig været så betydningsfulde. Den, jeg tænkte på først, var den, i hvilken vor Himmelske Fader siger: „Thi, jeg Herren, har behag i kvindernes kyskhed.“ I dag kan jeg tænke på det skriftsted med dyb taknemmelighed over, at det stadig gælder for mig.

Midt om natten stod jeg op og åbnede Mormons Bog på et vers, jeg på en eller anden måde huskede, hvor Mormon skriver til sin søn Moroni. Man kan mærke hans rædsel og sorg, mens han fortæller om den frygtelige grusomhed, nephiternes soldater behandlede lamaniternes unge piger med.

„De har taget mange af lamaniternes døtre til fange“, siger han „og berøvet dem det, der var dem kærest og dyrebarere end alt andet, nemlig kyskhed og dyd“. (Mo-

roni 9:9) Disse Mormons ord — „det, der var dem kærest og dyrebarere end alt andet, nemlig kyskhed og dyd“ — er skrevet med ildbogstaver i mit sind i dag. Det er netop, hvad du bad mig om at give dig for at bevise min kærlighed!

Mon jeg kunne få dig til at forstå blot en lille smule af, hvad du bad om. Du er så stolt af din nye sportsvogn. Hvad ville du sige, hvis nogen bad dig om at give sig din vogn for at bevise din kærlighed til hende? Du ville sikkert tro, det var en spøg. Og hvis du så fandt ud af, at den person var helt alvorlig, ville du vide, at hun måtte være sindssyg, og dog kunne du få en ny vogn, og det måske endda inden et år. Men hvis jeg havde givet dig min kyskheds gave, ville jeg have fortrudt det resten af livet. Du ville også have mistet din renhed.

I Ordsprogenes Bog siger kong Salomo: „Hvo finder en duelig hustru? Hendes værd står langt over perlers. Hendes husbonnds hjerte stoler på hende...“ (Ordsp. 31:10–11) Hvis alt var forandret i dag, og vi engang skulle blive gift, ville du nogensinde kunne føle, at du kunne stole på mig? Du kender svaret på det.

Jim, jeg ved, at jeg altid vil tænke meget på dig, men nu føler jeg, at jeg ikke rigtigt kan stole på dig. I aftes prøvede du på at adlægge min renhed og selvrespekt og chancen for sand fremtidig lykke for nogle få minutters ophidselse og glæde for dig selv. Din snak om at bevise min kærlighed til dig var bitter spot. Du beviste, at du ikke elsker mig. Du elsker kun dig selv.

## Elizabeth

(Brevskriverens sande navn tilbageholdes)



# Problemet Ondskab

AF WILLIAM E. BERRETT  
illustreret af Phyllis Luch

For få måneder siden sad jeg på sengekanten hos en af mine bedste venner, som var ved at dø af kræft. Han led umådeligt, og jeg var dybt bekrymret for ham. Han er siden gået bort.

Jeg blev mindet om det tilfælde ved en episode, som dr. Joseph Sezoo fortalte om. Han stod ved en lille spæd piges seng, som led så meget, at hendes forældre var ved at blive vanvittige. Doktor Sizoo fortæller: „Jeg foreslog forældrene, at vi skulle bede Gud give kirurgen visdom, og at vi skulle overlade deres eneste barn til Guds varetægt, den Gud, som skønt Hans veje er uransagelige, handler i kærlighed“. Da vendte moderen sig mod mig i et nu og sagde: „Du kan ikke bede til din Gud her, som lader et lille barn lide så meget. Jeg ville ikke

behandle en hund på den måde". (Make Life Worth Living, p. 112)

Daglig modtager forældre meddelser fra De Forenede Staters forsvarsministerium, som begynder: „Vi beklager at måtte meddele Dem“, og en hel familie bliver ramt, fordi en dreng er blevet dræbt på slagmarken. Mange naturkatastrofer rammer jorden. Det er kun få måneder siden, der var jordskælv, som kostede menneskeliv. Og for nylig gik to undervandsbåde, som hver havde en besætning på mellem 40 og 60, til bunds i Middelhavet.

Der er så mange lidelser og så meget ondt i verden, og mange folk spørger: „Hvor er Gud, siden han tillader, at krige fortsætter, siden han lader folk ligge ved dødens port af sygdom, siden han tillader en student fra et stort universitet at gribe en riffel og klatre op i et højt tårn og skyde studenter, som gik fra en bygning til en anden, ned? Er der en Gud? Hvis der er, er Han da ligeglad? Er Han magtesløs og ude af stand til at gøre noget ved det? Det er spørgsmål, som mange folk før eller senere stiller sig selv i livet. Meget afhænger af svarene. Jeg tror, at medlemmer af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige har et svar.“

En af de vanskeligheder, mange folk har ved at forstå ondskabens problem, ligger i den misforståede opfattelse af Guds natur og Hans forhold til mennesket. De bruger vendinger, som indikerer, at Han er almægtig, at Han kan gøre hvad som helst; at Han er alvidende, at Han kender alt; at Han er allestedsnærværende, at Han er til stede overalt. Det er vendinger, som kristne i mange, mange år har brugt til at beskrive Gud. Men som en af vore store skribenter, afdøde præsident B. H. Roberts, understregede for nogle år si-

den, er Gud ikke almægtig på den måde, at Han kan have en dal uden en bakke. Eller som en missionær sagde: „Han kan ikke på et minut lave en hest, der er ti år gammel.“ Gud arbejder efter love. Han kan ikke gøre den enkelte betydningsfuld uden dennes egen hjælp. Han har ikke den magt. Den styrke ligger hos den enkelte. Hvis Han på et øjeblik kunne fylde vor liv med hele livets visdom, hvor ville det være let at lære, men måske ville det også være nytteløst. Gud arbejder indenfor visse loves grænser.

Vi ville ikke fornægte vor Himmelske Fader fremskridt. Vi ville ikke fornægte Ham magten til at starte nye organisationer af verdener og mælkeveje, nye riger, i hvilken personer opnår udødelighed med al den strålekrans, som er forbundet med sådanne riger. Og når vi taler om, at Han er allesteds nærværende, mener vi efter vor opfattelse kun i ånden, kun i indflydelse er Han til stede overalt; ikke personligt, for personligt er Han underlagt rummet og tiden med de dermed følgende begrænsninger. Og efterhånden som vi forstår Gud og de love, Han følger, kommer vi også til at





forstå, at Han ikke er ansvarlig for ondskab.

Der er to fundamentale slags ondskab i verden, som giver menneskeheden smerte og lidelse. Den ene slags kommer fra menneskets forhold til naturen. Et jordskælv kan ved naturens lov opstå midt i havet, og flodbølger vil ramme fjerne landes kyster tusinder af mil borte og bringe død og ulykke. Dette skete for nogle år siden på Hawaii. Lynet slår sommetider ned i mænd, som arbejder på markerne. Snestorme begraver af og til folk i deres hjem og deres biler, og de dør måske af kulde, hvis de ikke har tøj nok på og er beskyttet til at modstå kulde. Sygdomme rammer mange gange folks legemer og giver dem smerte eller gør dem invalider for livet.

Disse naturlige hændelser bliver nogle gange betegnet som ondskab, og dog lærer vi meget af vore erfaringer med disse naturlove. Da bomuldshøsten i USA slog fejl på grund af sygdom i planterne, så det er overgang ud, som om bomuldsindustrien stod foran sit endeligt i Amerika. Men selve denne ulykke fik folk på universiteterne og i laboratorierne til at udvikle metoder,

ved hjælp af hvilken man kunne komme sygdommen til livs med det resultat, at bomuldsvæksten nu blomstrer endnu mere, end den gjorde tidligere. De flodbølger, som ramte Hawaii, forårsagede, at menneskene konstruerede metoder, ved hvilke man kunne advare flere timer i forvejen i tilfælde af sådanne flodbølger, og den sidste flodbølge, som ramte Hawaii, kostede ikke et eneste menneskeliv.

På denne måde drager vi erfaringer, uden hvilke ingen fremskridt kunne gøres. Jeg indrømmer, at de erfaringer, man drager af naturens kræfter, ikke er meget værd i dette liv, hvis personen bliver dræbt af disse kræfter. Men hvis dette liv var det eneste, vi skulle leve, ville der ingen svar være på onskabens problem.

En anden slags ondskab, som findes, er den slag ondskab, som kommer af den måde, som mennesker behandler andre på. I historien om Rubinson Crusoe af Daniel Defoe kendte Crusoe ikke ordet frygt på sin lille, ø før end han fandt fodaftryk af et menneske. Megen frygt og sorg kommer i dag fra menneskets grusomhed. Men ville I have en anden verden end den, vi lever i? Hvis I skulle forme en ny verden, – og det er en mulighed inden for vor filosofi, – hvad slags verden ville det blive? Ville I skabe en planet, på hvilken folk skulle bo, som ikke blev regeret af love? Husk, at det, som ikke er styret af love, er ikke pålideligt. Hvis solen stod op en dag, men

så glemte at stå op i en månedstid eller noget ligende, hvis to og to ikke var fire hvilken slags verden ville det da være?

Fremskridt er kun mulige i en verden med love – en verden med love så pålidelige at videnskabsmænd kan forudsige stjerneformørkelser eller tiden, det vil tage for en raket at nå Månen. Alle den menneskelige races fremskridt er mulige, fordi det er en verden med love. Hvis du var Gud, ville du så blande dig i deres gang. Ville du forhindre vinden i at blæse, fordi det måske generer nogle? Ville du stoppe regnen, blot fordi du skulle på skovtur? Sommetider kunne vi ønske, at Gud blandede sig i vejret og naturlovene, men hvis Han konstant ændrede naturlovene, ville Han måske ødelægge formålet med vor eksistens. Gud har selv antydnet, at hvis Han ikke arbejder efter lovene, er Han ikke Gud. Mormons Bogs profeter belærte om modsætningernes lov (2. Nep. 2:11, 15), at man ikke kunne kende smagen af sødt, hvis man ikke havde smagt bittert, at man ikke kunne sætte pris på det gode, hvis man intet ondt havde set, at man ikke kunne glæde sig over godt helbred, hvis man ikke kendte til sygdommens smerte, og at man ikke kunne kende glæden ved det evige liv, hvis man ikke kendte dødens smerte. Gud har ved sin godhed og visdom ført os ind i en verden, hvor vi kan drage erfaringer.

Det er forbavsende, hvor mange mennesker over hele verden der er kommet til at tænke på ulykker som en afspejling af Guds vilje. Det er endog dem, som formoder, at det er Guds

vilje, at der er krige i verden. Intet kunne være fjernere fra sandheden. Himlen må græde over menneskets umenneskelighed over for hinanden. Frelseren lærte os klart disse ting, da Han var på jorden i kødet.

I lignelsen om hvede og rajgræs fortalte Han, hvordan vingårdens ejers tjenere gik ud i marken og såede hvede. Da hveden kom op, voksede der ukrudt eller rajgræs op imellem, og tjeneren sagde til sin herre: „Vil du have, at vi skal gå hen og samle det fra?“ Herren sagde: „Nej, for at I ikke, når I samler rajgræsset fra, skal rykke hveden op tillige med det. Lad kun begge gro side om side indtil høsten; og i høstens tid vil jeg da sige til høstfolkene: Saml først rajgræsset fra og bind det i knipper for at brænde det, men bring hveden hjem i min ladel!“ (Matt. 13:28–30) Nej, den person, som blev ramt af lynet i marken, blev ikke ramt, fordi Gud tilintetgjorde en, som var ond.

Det var ikke Guds vilje, at manden blev ramt af lynet. Gud rammer ikke straks de onde, men Han tillader, at de onde og retfærdige lever sammen. Han tillader regnen at falde på de retskafne og de ikke-retskafne, således at der bliver retfærdig dom på høstens dag.

Ved en lejlighed fortalte nogle nysgerrige Jesus, hvordan 18 mænd, som var ved at spise frokost neden for murene af Salomos tårn, blev ramt af tårnet, da det faldt og knuste dem. Deres spørgsmål lød: „Var disse mere onde end andre folk i byen?“ Og Jesus sagde: „Nej, siger jeg jer; men hvis I ikke omvender jer, skal I alle omkomme på samme måde.“ (Lukas 13:5) Og de kom til Ham ved en anden lejlighed og sagde, at mænd, som var forsamlet i udkanten af templet, blev overfaldet og slået ihjel af romerske soldater,

som troede, de gjorde oprør. Og Jesus sagde: „Mener I, at disse galilæere var større syndere end alle de andre galilæere, fordi det gik dem så ilde? Nej, siger jeg jer . . .“ (Lukas 13:2–3)

Under Anden Verdenskrig var der nogle i Zion, som lovede vore drenge, da de drog i krig, at de, hvis de ville holde Guds bud, ikke ville blive tilintetgjort, men ville vende sikkert hjem. Kirken Første Præsidentskab gav ved et specielt møde, som blev afholdt i Salt Lake Temples forsamlingsal, en vigtig meddelelse, som sigtede på dette problem. Præsident David O. McKay, Det Første Præsidentskabs rådgiver, læste meddelelsen til Kirken op, i hvilken Det Første Præsidentskab gjorde det klart, at i tilfælde af krig er det ikke blot de onde, som bliver dræbt; de retskafne så vel som de onde står måske i vejen for en granat eller en kugle og bliver således måske dræbt. Vi må ikke dømme, at de, som bliver slået ihjel på slagmarkerne, kun er dem, som har brudt Guds bud.

Vi burde læse Almas kapitel 60 om og om igen, hvori der står et brev, skrevet af en stor general fra dette kontinent, den første Moroni, til statholder Pahoran. Som svar på et brev. Moroni havde modtaget, i hvilket folk havde formodet visse ting, som ikke var sande, sagde Moroni: „Tror I, at det er for deres ugudelighedens skyld, at så mange af jeres brødre er blevet dræbt? Jeg siger jer, at dersom I har troet det, da har I taget fejl; thi jeg siger jer, at mange er faldet for sværdet, og det bliver jer til fordømmelse.

Thi Herren tilsteder, at de retfærdige bliver slået ihjel, så at hans retfærdige dom og straf kan komme over de ugudelige . . .“ (Al. 60:12–13) Her var en profet og general, som var realist. Han vidste, hvad der skete. Men da henleder han opmærksomheden på noget

vigtigt: „ . . . men derfor behøver I ikke at tro, at de retfærdige er fortabt, fordi de er faldet; men se, de indgår til Herren, deres Guds hvile.“ (Al. 60:13)

Jeg er begyndt at have ondt af dem, som ikke ved, at de skal leve igen. Hvor fortvivlede de må føle sig i deres hjerter, når en af deres kære går bort; hvilken glæde det er for os at forstå, at de retskafne, som dør i denne verden af ondskab, bliver modtaget i herlighed. Vi græder for dem, som intet håb har om herlighed.

Ville nogen af os tillade, at Gud fjernede de love, som får kugler afskudt; eller flodbølger frembragt? En verden uden bestemte love ville være meningsløs. Eller ville vi fjerne den enkeltes handlefrihed? Ville vi få Gud til at forhindre menneskene i at føre krig mod hinanden?

Satans plan ville have forhindret mennesket i at gøre ondt, men hans plan tillod ingen personlig vækst. Gud er fast besluttet på ikke at fjerne menneskets handlefrihed. Men samfundet kan fjerne den. Vi tillader ikke hinanden frihed til at gøre hvad som helst, vi ønsker – vi har love, som indrammer vore handlinger. Men Herren tillader os at gøre, som vi vil; Han vil ikke stoppe os, hvis vi har et hjerte, som tilskynder os til ondskab. Jeg formoder, at det tidspunkt, hvor Gud må have været mest fristet til at blande sig i menneskets handlefrihed, var, da Hans søn var naglet til korset og i smerte udbød: „Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?“ (Matt. 27:46) Men selv da holdt Gud sin styrke tilbage, for hvis Gud skulle blande sig, hver gang mennesket skulle til at gøre ondt, ville Gud være ansvarlig for alle menneskers handlinger, og der kunne ingen dom blive.

I Mormons Bog finder vi en beretning, som sigter til denne dom. Profeten

Alma omvendte sammen med Amulek, hans missionær-kammerat, et antal mennesker i et bestemt område. Men størsteparten af de mennesker, som ikke var blevet omvendt, greb de omvendte, bandede dem til pæle, satte lunte til og satte ild til luntene. De bandt Alma og Amulek og bragte dem som vidne til ildpåsættelsen af de omvendte. Amulek råbte til Alma: „Hvorledes kan vi være vidne til dette skrækelige syn? Lad os derfor række hænderne ud og udøve den Guds kraft, som er i os, og redde dem fra luerne“. Men Alma sagde til ham: „Ånden tvinger mig til ikke at række hånden ud...“

Alma tvivlede ikke på Guds kraft til at befri ham eller de omvendte. Han sagde: „... Herren tager dem op til sig i sin herlighed, og han giver folket lov til at gøre dette eller at gøre disse ting ved dem ifølge deres hjerters hårdhed, for at de straffedømme, som han vil lade komme over dem i sin vrede, må være retfærdig; og de uskyldiges blod skal stå som et vidne mod dem, ja, og råbe stærkt til dem på den yderste dag.“ (Al. 14:10–11)

Hvordan kan man dømme en mand, hvis man konstant blander sig i hans handlinger? Der ville ikke blive nogen dommedag. Måske trænger vi til at genopfriske begivenhederne og forstå

ånden i afsnit 121 og 122 i Lære og Pagter. Profeten Joseph og andre var i fængsel i Liberty Jail, Missouri, sammenstuvet i et rum på omkring 4 gange 5 meter.

På hver side var kun en sprække som vindue, omkring 5 centimeter bred. Det var koldt, og der var aldrig ild. De kunne ikke sove om natten, men blev ved at bevæge sig fra side til side for at undgå at fryse til døde. De kunne sove lidt midt på dagen, når der blev smidt to eller tre lasede tæpper ind til dem. De spiste navset mad. Men værst af alt var, at de hørte vagterne tale om, hvordan deres hjem var blevet plyndret, deres kvæg tilintetgjort og deres koner hærget. Til sidst udbrød Joseph Smith: „Oh, Gud, hvor er du? Og hvor er paulunet, der dækker dit skjul? Hvorlænge skal din hånd holdes tilbage og dit øje, dit rene øje skue ned fra de evige himle på den uret, som vederfares dit folk...“ (L&P 121:1–2)

Nogle gange har vi i vor sjæls smerte lyst til at råbe: „Oh, Gud, hvor er du? Skal vi holde disse lidelser ud?“ Profeten modtog svar fra Herren: „Min søn, fred være med din sjæll din modgang og dine lidelser skal blot vare et øjeblik... Du er endnu ikke, som Job var; dine venner trættes ikke med dig...“ (L&P 121:7–10)

Da mindede Herren Joseph om, at „Menneskesønnen steg ned under alt dette; er du da større end han?“ (L&P 122:8) ... Da skal du vide, min søn, at alt dette skal give dig erfaring og tjene dig til bedste.“ (L&P 122:7)

I denne meddelelse finder vi en bemærkelsesværdig filosofi. Fra den dag beklagede Joseph sig aldrig igen. Ja, der er megen elendighed i verden. Men vi må sige, som selv apostlen Paulus sagde: „Har vi alene i dette liv sat vort håb til Kristus, er vi de ynkværdigste af alle mennesker“. (Se 1. Kor. 15:19)

Evangeliet foreskriver os en filosofi, som gør os i stand til at møde alt, hvad livet bringer, både godt og ondt, med en forsikring om, at alle disse ting giver os erfaringer, som vil være til vort bedste. Hvilken velsignet filosofi – hvilken vidunderlig sandhed! ○

---

## Forsiden

Den charmerende og maleriske landsby Kirtland i Ohio er ukendt for de fleste amerikanere, og dog er Kirtland en stor milepæl i de Sidste Dages Helliges historie. Der havde Guds Profet, Joseph Smith, Jr., i seks hårde år, fra 1831 til 1837, hovedkvarter for den genoprettede kirke, og der fik han 35 åbenbaringer i vor nuværende Lære og Pagter. I en af disse åbenbaringer fik de Hellige befaling om at bygge et tempel til Herren. (L&P 95:8, 11–17)

Efter tre års strengt arbejde blev templet indviet søndag den 27. marts 1836. På den dag viste engle sig: de blandede deres stemmer med forsamlingen, og utallige Hellige blev velsignet med åndens udgyldelse, nogle til at profetere, andre til at tale i tunger, atter andre til at se synere. Omkring en uge senere besøgte den opstandne Jesus Kristus templet for at instruere Profeten og Oliver Cowdery. Derefter kom tre af profeterne fra Det gamle Testamente og gav instruktioner – Moses, Elias og Profeten Elia. Det var derfor ikke noget under, at „Herrens Hus“ blev samlingsstedet for de Hellige – til Gudsdyrkelse, instruktioner og medlemmernes frydefulde samvær.

Forsidebilledet er malet af Douglas Johnson, en af lærerne af Brigham Young University's filmafdeling. Se artiklen „Kirtland besøgt igen“.





Børn fra hele verden sendes til Primary's Børnehospital, hvor de kommer under kyndig og kærlig behandling.

# Primarys Børnehospital Gør Store Fremskridt

AF BERNELL W. BERRETT

„Primarys Børnehospital har længe været førende i Vestamerika. Det er nu bestemt til at spille en mere verdensomspændende rolle, idet det udvider sine velsignelser til tusinder af børn overalt“.

Taleren er biskop Robert L. Simpson fra det Præsiderende Biskopråd. Som formand for hospitalets bestyrelse er han dybt engageret i den fortsatte udvikling af, hvad han kalder „denne enestående havn for børn, som trænger til lægelig behandling“.

„Efterhånden som vore mål og formål bliver kendt“, siger han, „er vi overbevist om, at mange folk, både medlemmer og ikke medlemmer, vil hilse anledningen velkommen til finansiel samarbejde for at gøre nye og dramatiske fremskridt mulige.“

Søster LaVern W. Parnley, generalsekretær for Primarys organisation og vicepræsident for bestyrelsen tilføjer: „Dette hospital tilhører virkelig tusinder og tusinder af mennesker. Det er symbol på kærlighed, tjeneste og tro hos dem, som har hjulpet med at bygge og opretholde det“.

Primarys Børnehospitals stiftelseskomité blev oprettet i oktober 1969 og fik til opgave at rejse 10 millioner dollars i løbet af ti år for at betale for nødvendige udvidelser og forbedringer. Lewis M. Jones er formand. Lederen af komiteen er Thayer D. Evans. Hans stemme flammer af entusiasme og overbevisning, når han taler om denne store drøm som virkelighed:

„Vore planer er store, men de over-

skriger ikke vort behov“, siger han. „I 1959 oversteg vore indlæggelser lige 1.000. I 1969 – blot ti år senere – indlagde vi næsten 8.000 børn. I 1959 blev kun 588 patienter opereret på hospitalet. Sidste år blev der foretaget 5.783 operationer her. Folk er normalt forbløffet over at høre, at der er mere end 250 doktorer, specialister på de fleste områder, i hospitalets lægestab“.

Formålet med stiftelsesfonden er at skaffe løbende indtægter til det øgede behov for operationer, at yde finansiel støtte til patienter udover det, som Primary yder, at udvide den allerede eksisterende betjening, oprette betydningsfulde nye serviceorganer, og skaffe penge til specielt moderne udstyr og at finansiere byggeprojekter.

Alle børn, – uanset race, religion eller oprindelse – kan blive behandlet. Skønt hovedparten af patienterne kommer fra området mellem bjergene, blev der sidste år indlagt unge mennesker fra 27 stater og mange andre lande. Den almindelige alder på disse strækker sig fra helt spæde til 18 år.

Hospitalets ydelser vokser hurtigere end faciliteterne og personalet. En af disse vigtige ydelser drejer sig om mentalt helbred. Dr. Paul L. Whitehead står i spidsen for den psykiatriske afdeling, som sidste år sneg sig op over 20.000 ambulante behandlinger, omfattende godt 500 familier. Dr. Whitehead er ung, præsentabel og helliget sin profession. „Der findes intet mere taknemmeligt eller tilfredsstillende arbejde“, siger han.

„Man regner med, at omkring 20 procent af børnene i dag har behov for mental behandling. Af disse regner vi med, at omkring 10 procent er i en alvorlig tilstand, og omkring en procent i yderst alvorlig tilstand. Det er tragisk, at et så alvorligt behov ikke kan opfyldes, thi 85 procent af de unge, vi har behandlet, har vist tydelig fremgang og har været i stand til at vise lykkelig og produktiv tilpasning“.

„Lad mig give Dem blot nogle få eksempler“, fortsætter dr. Whitehead. „En 14-årig dreng så juleudstillinger blive sat op dagen efter Taksigelsesfesten og blev pludselig blind. Psykiatriske undersøgelser afslørede, at julepynten havde mindet ham om faderen, som døde et eller to år tidligere. Da han først blev overbevist om, at han ville se igen, når han fuldtud havde accepteret, hvad der var sket, fik drengen sit syn tilbage så pludseligt, som han havde mistet det. Han er nu en dygtig spejder og en udmærket skoleelev“.

„En meget melankolsk 12-års pige blev henvist til os, fordi hun havde tabt 45 pund og havde dybe depressioner. Hun sørgede også over tabet af sin fader og ønskede øjensynligt at dø for at være hos ham. Under vore daglige behandlinger fik hun tre måneders psykoterapi, som resulterede i, at hun tog det på, hun havde tabt, og

kunne vende tilbage til skolen. Hun fortsatte behandlingen som ambulante patient i ni måneder yderligere og har det nu fint“.

„Og vi havde en meget vred ni-års dreng, som var blevet udelukket fra skolen for trodsig og ondskabsfuld optræden. Hans disciplin havde været uacceptabel, og hans vrede var rettet mod faderen og problemerne hjemme. Efter et års behandling, som omfattede psykoterapi for ham og rådslagning med forældrene, blev han henvist til sin gamle klasse, hvor hans kartotekskort i skolen viser store fremskridt“. Historier, som gør en varm om hjertet, kan fortælles fra hospitalet i en uendelighed. Forestil Dem Ella Mae, en genert 2-årig Navajo-pige, som blev ramt af en lastbil, da hun lærte at gå. Hun var ensom og bange, da hun ankom; men de venlige doktorer og hospitalets personale fik hende snart til at lege skjul med sig, hendes dæmpede frisen afslørede hende dog, når hun stod under vuggen med sine krykker og støtter.

Og der var Angel, en 4-årig dreng fra Chile, hvis unge liv kun kunne være nogle få uger uden hjerteoperation. Komplikationer, omfattende et åbent mavesår, vakte stor bekymring blandt doktorerne og de sygeplejersker, som havde ansvaret for at passe ham. Men i dag ler Angel lykkeligt og viser det mest strålende smil, man overhovedet kan finde i Chiles bjerge.

En fortvivlet far i Republique de Haute Volta i Afrika skrev til præsident David O. McKay: „Hr. præsident, jeg beder Dem lytte til mig. Hør råbene om hjælp fra en stakkels far“. Hans lille søn, Didier, var blevet alvorligt forbrændt, og den ene arm havde klæbet sig fast til kroppen, så den lille dreng ikke kunne løfte den. Ved villighed fra et oversøisk luftfartselskab blev Didier fløjet til Salt Lake City. Efter plastisk operation og blid, kærlig omsorg var drengen i stand til at bevæge sin arm. Hans læge skrev følgende note:

„Didier klarer sig fint her, og vi har nydt ham overmådeligt. Hele staben har taget Didier til deres hjertes. Han

har gået på hospitalsskolen her og taler nu helt godt engelsk, og det er ikke uden beklagelse, at vi udskriver ham, for at han kan vende hjem til sit fødeland“.

Der kom et brev fra Afrika til hospitalet kort tid efter. Faderen skrev: „Vores Didier ankom den 27. september, rask og lykkelig for at se os modtage ham i lufthavnen. Da han steg ud af maskinen, løftede han sin arm og vinkede i luften for at vise os, at han havde genvundet sin arms fulde bevægelighed. Vi kunne ikke tro det. Det var et mirakel! Didiers mor græd, hans søskende hoppede af glæde og så råbte hans skolekammerater: „Viva amerikanerne“. Det er sandelig en souvenir, vi kan beholde dybt i vore hjertes“.

Desværre er der ikke plads til hundrede af ligende tilfælde, men forestil Dem et sidste tilfælde. Pasili var en meget uheldig lille dreng. Han var trods alt kun tre et halvt år gammel, og han var helt alene og langt fra sit hjem i Yonga. Han kunne ikke forstå sygeplejerskerne, og de kunne ikke forstå ham. Men kærlighedens sprog trodser alle grænser. Snart fulgte han efter sygeplejerskerne og gengældte deres venskab.

Pasili led af gastrointestinal/deformitet, som havde medført en stor svulst, som fik hans underliv til at svulme enormt op. Han blev opereret i adskillige timer, i hvilken tid kirurgen rettede deformiteten og fjernede det abnorme væv. I dag er han fuldstændig rask.

I Tonga tog næsten hele landsbyen, da de hørte, at Pasili skulle komme tilbage, til lufthavnen for at afgøre de modstridende meninger, som folk havde udviklet. Mange insisterede på, at Pasili ikke ville være med maskinen overhovedet, at hans tilbagevenden kun var et ondt rygte. Nogle sagde, at da han kun havde været væk i så kort tid, kunne han ikke være rask eller meget anderledes. Andre troede på, at amerikanske doktorer kunne gøre hvad som helst.

Men Pasili steg ud af flyveren så lykkelig og normal som ethvert andet

Hvad nytter det, mine brødre!  
om en siger, han har tro, når han  
ikke har gerninger? kan troen  
måske frelse ham?

Blev ikke vor fader Abraham  
retfærdiggjort af gerninger, da han  
bragte sin søn Isak som offer på  
alteret?

Du ser altså, at troen virkede  
sammen med hans gerninger, og ved  
gerningerne nåede troen sin fuldendelse,  
og således blev det skriftord opfyldt,  
som siger: „Abraham troede Gud,  
og det blev regnet ham til retfærdighed,”  
og han blev kaldt Guds ven.

Jakobs brev  
2:14, 21-23.

barn der. Tvivlere og de overbeviste  
strålede lige meget, og hans forældre  
behøvede ingen ord at føje til deres  
glædestårer.

Doktorer, sygeplejersker og persona-  
let ved Primarys Børnehospital er be-  
sjælet af tjeneste, som rækker langt  
videre end den nødvendige arbejdstid  
og betaling. Mange af dem har adop-  
teret børn som resultat af gensidig  
kærlighed, som så oftes udvikles der.  
Utallige frivillige arbejder på lige fod  
med den tandlæge, som engang blev  
stoppet af en fremmed uden for hos-  
pitalet og spurgte: „Hvor meget får du  
for al den tid, du bruger der?” Tand-  
lægen løftede sine øjne mod et vindue,  
hvor adskillige børn trykkede deres  
næser mod glasset, idet de grinede og

vinkede til ham. ”Det er min betaling”,  
sagde han. „Det er al den betaling, en  
mand behøver”.

Hospitalet er kommet langt siden 1911,  
da Primary-organisationen besluttede  
at stille et par senge til rådighed for  
børn på LDS-hospitalet. Rekonvales-  
censhjemmet på North Temple Street  
åbnede i 1922 og tjente som børne-  
hospital, indtil de nuværende facilitet-  
ter blev oprettet i 1952. En ny fløj blev  
færdig i 1966.

Nu, hvor stiftelses-programmet er un-  
dervejs, er Primarys Børnehospital be-  
stemt til at tage sig mere end blot et  
begrænset antal lidende børn. Det skal  
være et stort lægeligt uddannelsescen-  
ter, hvis indflydelse vil føles over hele  
verden.

*Lægen skrev til hjemmet: „Didier klarer  
sig fint her, og vi har nydt ham overmåde-  
ligt. Hele staben har taget ham til deres  
hjerter.*





## Fra Missionens Præsidentskab

Paul L. Pehrson, missionspræsident

Til mine elskede søskende i Danmark!

Vor profet, Joseph Fielding Smith, har udstruktet vor kurs og viser os vejen til en større dansk mission: mere åndelighed, mere forståelse, mere omsorg, mere hengivenhed for Evangeliet, mere kærlighed til vor næste, og sidst, men ikke mindst, taler han om den vigtigste del af Kirken — **familien**.

I sit sidste råd til os beder han os atter og atter om at styrke familien — og hvorledes gør vi dette? **Ved at læse og forstå.**

Først og fremmest skal vi holde personlige bønner og familiebønner. Gør det til en del af jeres liv, så stærkt og så betydningsfuldt, at I og jeres familie vil være i stand til at modtage de velsignelser, som den store Giver af livet skænker os, og alle de andre velsignelser, der er forbundet med det.

En sidste dages hellig familie kan ikke eksistere som sådan i enighed, forståelse og kærlighed uden familie-bøn, og gennem jeres tro og efterlevelse af Evangeliets principper kan alle problemer løses. Men I skal bede med et bestemt formål i jeres bønner, bed også for Kirken og dens ledere, for vor fremgang her i den danske mission, og også at jeres hjem må blive en havn, hvor fred, glæde, lærdom, tro, forståelse, kærlighed, tilgivelse, offer og åndelighed findes.

Lad mig her og nu fastslå, at hvis I holder familie-bønner, vil I være i stand til at bevare jeres familie trofast og sammen.

For det andet skal I holde familie-hjemmeaften hver mandag aften. Lad intet forstyrre jer. Det er den aften, der er fastsat hver uge, hvor vi frelser os selv og vor familie og lærer om Evangeliets store principper. Hav tilstrækkelig omsorg for jeres familie til at afholde den. Ingen af os er stærke nok til at overleve uden den. Der er måske nogle af os, som mener, at der er andre ting, der er vigtigere. Jeg siger jer: Profeten har sendt budskabet ud — lyt og lær — selve jeres frelse afhænger af det.

Og hvis I holder disse to store bud, vil det være lettere at holde alle de andre. Hvis I holder dem, vil I betale tiende, I vil overvære jeres møder, I vil arbejde, når I bliver kaldet, I vil holde Visdomsordet, I vil opdage at I elsker jeres næste, hjælper de fattige, forstår andres problemer og bliver mere som Kristus.

Lad mig nu, før jeg slutter, give jer mit vidnesbyrd om det samme emne: Jeg ved uden for al tvivl, at I ikke kan blive frelst uden jeres familie. Herren har givet dem til jer for at bringe jer frelst i havn. Det vil kræve alt det arbejde I kan præstere, alt det mod I kan opvise, men vil give jer fred og lykke i denne verden og ophøjelse i den kommende. Jeg bærer vidnesbyrd om, at himlene er åbne gennem vor Profet, og at bønner plus familie-hjemmeaften er vor eneste frelse i en plaget verden.

Gud velsigne jer — vi elsker jer så meget.

**Missionærankomster:**

Den 10. december 1970 er følgende missionærer ankommet til den danske mission:



**Roderick Blackmore** fra Cardston, Alberta, Canada, beskikket til at arbejde i Randers.

**Robert Bradshaw** fra Mesa, Arizona, beskikket til at arbejde i Skive.

**Keith Gunter** fra Rolla, Missouri, beskikket til at arbejdet i Silkeborg.



**Raymond Hartman** fra Lander, Wyoming, beskikket til at arbejde i Horsens.

**Robert Henrie** fra Reno, Nevada, beskikket til at arbejde i Hareskovby.

**Donald Shurtz** fra Bountiful, Utah, beskikket til at arbejde i Aarhus.

**Gregory Start** fra Pincher, Alberta, Canada, beskikket til at arbejde i Hjørring.

**Velsignelser:**

Horsens: 6. december 1970:

Kurt Willemann og Elisabeth Peick Christensen Willemanns søn, **Thomas Richard Willemann**, velsignet af sin fader.

**Døb:**

København Nordre Gren: 29. august 1970:  
**Anne Grete Ons**, døbt af ældste Larry Crenshaw, håndspåleggelse ved samme.

19. september:

**Erik Damborg**, døbt af ældste Larry Crenshaw, håndspåleggelse ved ældste David Kemp.

Frederikshavn: 14. november 1970:

**Eise Christensen**, døbt af broder Harding Larsen, håndspåleggelse ved broder Johannes Klæusen.

Aarhus: 24. november 1970:

**Birgit M. T. Bendtsen**, døbt af broder Ole Holm Bendtsen, håndspåleggelse ved ældste Daryl Petersen.

Amager: 5. december 1970:

**Mona Knudsen**, døbt af ældste Timothy Hess, håndspåleggelse ved ældste Dana Paul Green.

Horsens: 12. december 1970:

**Britt Refvik**, døbt af ældste Torkil Dresse, håndspåleggelse ved broder Kurt Willemann.

**Fødselsdage:**

Vi siger til lykke til følgende søskende:

**Svend Bergesen**, Helsingør, 70 år den 1. april.  
**Axel Kähler Larsen**, Nykøbing F, 80 år den 7. april.

**Carl Ludvig Harald Landsvig**, Tagensvej 257, København, 70 år den 8. april.

**Camille Madsen**, Aalborg, 70 år den 10. april.  
**Ingeborg Marie Banke**, Sølvgade 86, København, 75 år den 10. april.

**Astri Antonsen**, København Nordre Gren, 65 år den 20. april.

**Bryllup:**

**Frederikshavn:**

Den 21. november viedes søster **Eise Christensen** til **Knud Erik Petersen**. Stjernen søster hjertelig til lykke!



**Carol Watson** fra Grand Prairie, Texas, beskikket til at arbejde i Kolding.

**Missionærbesøgninger:**

Følgende missionærer er blevet hæderlig aflest fra deres arbejde i den danske mission:

**Don Hartman** fra Long Beach, California, efter sidst at have arbejdet i Fredericia.

7. december:

**Leif Rasmussen** fra Federal Way, Washington, efter sidst at have arbejdet i Søborg.

**Steven Rallison** fra Beaverton, Oregon, efter sidst at have arbejdet i Søborg.

**Gary Lassen** fra Provo, Utah, efter sidst at have arbejdet i Fredericia.

10. december:

**Gunnar M. Knudsen** fra Brigham City, Utah, efter sidst at have arbejdet i Hellerup.

14. december:

**Dana Green** fra Rexburg, Idaho, efter sidst at have arbejdet på Amager.

**Robert Marchant** fra Salt Lake City, Utah, efter sidst at have arbejdet på Amager.

**Daniel Chadwell** fra Santa Ana, California, efter sidst at have arbejdet i Viborg.

**Lyle James Nielsen** fra St. Anthony, Idaho, efter sidst at have arbejdet i Vejle.

**Jay Marcus Jensen** fra Salt Lake City, Utah, efter sidst at have arbejdet som finansiel sekretær på missionskontoret.

**Douglas Andersen** fra Sant José, California, efter sidst at have arbejdet i Helsingør.

**Terry Orme** fra Portland, Oregon, efter sidst at have arbejdet som sekretær til missionspræsident Paul L. Pehrson.

**Charles Adams** fra Salt Lake City, Utah, efter sidst at have arbejdet i Fredericia.

**Kenneth Robinson** fra Inlay City, Michigan, efter sidst at have arbejdet i Skive.

**Alan Petersen** fra Provo, Utah, efter sidst at have arbejdet som bogtrykker på missionskontoret.

**David Kemp** fra Murray, Utah, efter sidst at have arbejdet som assistent til missionspræsident Paul L. Pehrson.

**Steven Everts** fra Bountiful, Utah, efter sidst at have arbejdet i Aalborg.

**Darryl Jenkins** fra Adrian, Michigan, efter sidst at have arbejdet på missionskontoret (som zoneleder).

**Preston Pickett** fra Redmond, Utah, efter sidst at have arbejdet i Skive.

**Michael Welch** fra Brigham City, Utah, efter sidst at have arbejdet i Aalborg.

7. december:

**Charles Hagler** fra Portland, Oregon, efter sidst at have arbejdet i Aalborg.



Mange danskere har forfædre i Tyskland, og det sker gang på gang, at danske medlemmer må stoppe op i deres genealogiske arbejde, fordi det viser sig, at slægten kommer fra Tyskland og man ikke har mulighed for at rejse dertil og forske i arkiverne. Ved at skrive til arkiverne kan man dog i mange tilfælde få de nødvendige oplysninger, og vi bringer derfor en liste over de tyske statsarkiver, som vi har fundet i et lille hefte: „How to find my German Ancestors and Relatives“, af dr. Heinz Friederichs, udgivet 1969 i Neustadt.

#### Statsarkiver i Tyskland:

##### Baden:

Generallandesarchiv, D 7500 Karlsruhe, Nördliche Hilda-Promenade 2, Vesttyskland

Staatsarchiv, D 7800 Freiburg, Colombi-straÙe 4, Vesttyskland

##### Bayern:

Hauptstaatsarchiv 1, D 8000 München, Arcisstraße 12, Vesttyskland

Staatsarchiv für Coburg: D 8630 Coburg, Schloß, Vesttyskland

Staatsarchiv für Mittelfranken: D 85 Nürnberg, Archivstraße 17, Vesttyskland

Staatsarchiv für Niederbayern: D 8300 Landshut, Burg Trausnitz, Vesttyskland

Staatsarchiv für Oberbayern: Hauptstaatsarchiv V, D 8000 München, Schönfeldstraße 3, Vesttyskland.

Staatsarchiv für Oberfranken: D 8600 Bamberg, Heinstraße 39, Vesttyskland

Staatsarchiv für Oberpfalz: D 8450 Amberg, Archivstraße 3, Vesttyskland

Staatsarchiv für Schwaben: D 8858 Neuburg a. d. D., Schloß, Vesttyskland

Saatsarchiv für Unterfranken: D 8700 Würzburg, Residenz, Vesttyskland

##### Berlin:

Staatsarchiv, D 1000 Berlin 33, Archivstraße 12-14, Vesttyskland

Landesarchiv, D 1000 Berlin 12, Straße d. 17 Juni, Vesttyskland

##### Brandenburg:

Deutsches Zentralarchiv, DDR 15 Potsdam, Berliner Straße 98-101, Østtyskland

Staatsarchiv, DDR 15 Potsdam, Sanssouci-Orangerie, Østtyskland

##### Bremen:

Staatsarchiv, D 2800 Bremen, Präsident-Kennedy-Platz 2, Vesttyskland

##### Hamburg:

Staatsarchiv, D 2000 Hamburg, Rathaus, Vesttyskland

##### Hessen:

Hauptstaatsarchiv (für Nassau): D 6200 Wiesbaden, Mainzer Straße 80, Vesttyskland

Staatsarchiv für Hessen-Darmstadt: D 6100 Darmstadt, Schloß, Vesttyskland

Staatsarchiv für Hessen-Kassel: D 3550 Marburg, Friedrichsplatz 15, Vesttyskland

##### Mecklenburg:

Staatsarchiv, DDR 27 Schwerin, Graf-Schack-Allee 2, Østtyskland

**Niedersachsen (Nedre-Sachsen):**

Staatsarchiv für Hannover: D 3000 Hannover, Am Archive 1, Vesttyskland

Staatsarchiv für Braunschweig: D 3340 Wolfenbüttel, Forstweg 2, Vesttyskland

Staatsarchiv für Bückeburg: D 4967 Bückeburg, Schloß, Vesttyskland

Staatsarchiv für Niedersachsen: D 2160 Stade, Sand, Vesttyskland

Staatsarchiv für Oldenburg: D 2900 Oldenburg, Damm 43, Vesttyskland

Staatsarchiv für Osnabrück: D 4500 Osnabrück, Schloßstraße 29, Vesttyskland

Staatsarchiv für Ostfriesland: D 2960 Aurich, Georgstraße 50, Vesttyskland

##### Pommern:

Staatsarchiv, DDR 22 Greifswald, Kreis-haus, Østtyskland

# Hvorledes jeg kan finde mine tyske forfædre

## **Pfalz:**

Staatsarchiv, D 6720 Speyer, Domplatz 6, Vesttyskland

## **Rheinland (Rhinland):**

Personenstandsarchiv für Kirchenbücher und Zivilstandsregister, D 5040 Brühl, Schloß, Vesttyskland

Hauptstaatsarchiv (für das nördliche Rheinland), D 4000 Düsseldorf, Prinz-Georg-Straße 78, Vesttyskland  
Staatsarchiv (für das südliche Rheinland), D 5400 Koblenz, Karmeliterstraße 1-3, Vesttyskland

## **Saarland:**

Landesarchiv, D 6600 Saarbrücken, Am Ludwigsplatz 7, Vesttyskland

## **Sachsen:**

Staatsarchiv, DDR 806 Dresden, Archivstraße 14, Østtyskland  
Staatsarchiv, DDR 701 Leipzig, Georgi-Dimitroff-Platz 1, Østtyskland  
Staatsarchiv, DDR 86 Bautzen, Ortenburg, Østtyskland

## **Sachsen-Anhalt:**

Staatsarchiv, DDR 30 Magdeburg, Hegelstraße 25, Østtyskland  
Staatsarchiv, DDR 37 Wernigerode (Harzen), Østtyskland

## **Slesvig-Holsten:**

Landesarchiv, D 2380 Schleswig, Schloß Gottorp, Vesttyskland

## **Thüringen:**

Staatsarchiv, DDR 58 Gotha, Schloß, Østtyskland  
Staatsarchiv, DDR 66 Greiz, Oberes Schloß, Østtyskland  
Staatsarchiv, DDR 61 Meiningen, Schloß Bibrabau, Østtyskland  
Staatsarchiv, DDR 682 Rudolstadt, Schloß Heidecksburg, Østtyskland  
Staatsarchiv, DDR 53 Weimar, Beethovensplatz 3, Østtyskland

## **Westfalen:**

Personenstandsarchiv für Kirchenbücher und Zivilstandsregister, D 4930 Detmold, Willi-Hofmann-Straße 2, Vesttyskland  
Staatsarchiv, D 4400 Münster, Bohlweg 2, Vesttyskland  
Staatsarchiv, D 4930 Detmold, Willi-Hofmann-Straße 2, Vesttyskland

## **Württemberg:**

Hauptstaatsarchiv, D 7000 Stuttgart, Gutenbergstraße 109, Vesttyskland  
Staatsarchiv, D 7140 Ludwigsburg, Schloß, Vesttyskland  
Staatsarchiv, D 7480 Sigmaringen, Karlstraße 3, Vesttyskland

*Moralsk Mod* er den Egenskab, som sætter et Menneske i Stand til uden at lade sig rokke at forsvare, hvad det tror er ret; at adlyde Samvitighedens Stemme, uafhængig af Verdens Bespotelser og Foragt.

*Fysisk Mod* kan forklares som den Egenskab hos Mennesket, der sætter det i Stand til at modstå det Onde uden Frygt for fysiske konsekvenser, eller hvis Frygt eksisterer, da at overkomme den og ikke vige tilbage for truende Farer i Udøvelse af Pligten. Hvor det moralske og fysiske Mod ere nøje forbundne, og Mennesket handler efter velovervejede Grundsætninger, som det veed ere absolut sande, der findes det *ideale* Menneske, hvis Indflydelse i Hjemmet, blandt Naboer i Staten og i Samfundet ikke kan overvurderes.

Anthony W. Ivens  
(Notits fra SKANDINAVIENS  
STJERNE den 15. september 1915)

## **Dødsfald:**

### **Amser Gren:**

Den 21. december 1970 døde søster **Alfrida Andersen Lindén**, 79 år gammel, og blev begravet fra kirken på Kretavej den 26. december. Æret være søster Lindéns minde!

Den 7. december 1970 døde søster **Asta Margrethe Birch**, 88 år gammel. Æret være søster Birchs minde!

### **Esbjerg:**

Den 9. november 1970 døde søster **Petra Laurine Olsen**, 78 år gammel. Æret være søster Olsens minde!

## **Ordinationer:**

**Amser Gren:** 8. november 1970:

**Diek Egon Bjørn Greisen** ordineret til lærer af broder Bent Dideriksen.

**København Nordre Gren:** 19. juli 1970:

**Henrik Billeskov Jansen** ordineret til diakon af broder Hans Billeskov Jansen.

26. juli:

**Hans Michael Kofod** ordineret til diakon af broder Henry Kofod.

23. august:

**Michael Billeskov Jansen** ordineret til lærer af broder Hans Billeskov Jansen.

27. september:

**Michael Alan Victor** ordineret til diakon af broder Ole Victor.

6. december:

**Thomas Ringheim** ordineret til diakon af broder Jørgen Ringheim.

## „Hold ud . . . til lykkens dage”

AF RICHARD L. EVANS

Der er en kort sætning af Vergil, som siger: „Hold ud og bevar jer til lykkens dage”<sup>1</sup>. Der er tider, hvor vi føler, at vi ikke kan holde ud – at vi ikke kan stå ansigt til ansigt med det, der vent os; at vi ikke kan leve med skuffelserne og problemerne; at vi ikke kan bære den tunge byrde. Men disse tider kommer og går, da vor styrke og mod og omstændigheder går i cyklus – fra højt til lavt til højt – og i den tid hvor vi er nede skal vi holde ud, må vi blive ved, til skyggerne bliver lysere, og til byrderne letter. „Ingen kunne udholde modgang”, sagde Seneca, „hvis den, mens den fortsatte, havde samme voldsomhed som ved første slag . . .”<sup>2</sup>. Folk stiller ofte ultimatum. De siger, at de ikke kan eller ikke vil finde sig i dette eller hint – ikke et minut længere. „Jeg går fra det hele. Jeg vil væk”. Sådanne tider kan sammenlignes med en strøm-afbrydelse eller kortslutning, som sker, når der er overbelastning. Vi undrer os nogle gange over, om vi kan tage det, men der er indbyggede sikkerhedsfaktorer, og vi finder, at menneskets sjæl – ånden, legemet og menneskets sind – er elastiske. Der er mere indbygget styrke i os alle, end vi sommetider formoder. Og det, som vi engang sagde, vi ikke kunne gøre eller ikke kunne leve med eller ikke kunne udføre, vil vi mange gange se os gøre og udholde, da tid, omvurdering, gentilpasning og sommetider ren og skær nødvendighed ændrer vor sans for værdier og vor indstilling, og vi finder styrke og udholdenhed og skjulte reserver inden i os selv. „Livet er virkelig! Livet er alvorligt!”<sup>3</sup> som digteren udtrykte det, og at stå ansigt til ansigt med kendsgerningerne og at indrette sig efter tilværelsen er ikke altid let. Men inden vi giver op, skulle vi alvorligt overveje, hvad det egentlig er, vi opgiver, og hvad vi så går hen imod. „At holde gryden i kog” er et gammelt ordsprog, som har megen mening. Ja, således ender timen – at stoppe op, at omvurdere, at give tid til at håb, at tro og at styrke vender tilbage, idet vi husker, som Solon sagde det: „Hvis alle mennesker skulle samle deres lidelser på et sted, ville de fleste være glade for at tage deres egne . . . med hjem igen . . .”<sup>4</sup> „Hold ud, og bevar jer til lykkens dage”.

1 Vergil, Polydore — (Italiensk-engelsk historiker og gestlig, 1475—1555)

2 Seneca, Lucius Annaeus — (Romersk filosof og statsmand, 4 f. Kr.—65 e. Kr.)

3 Longfellow, Henry Wadsworth — (Amerikansk digter, 1807—1882)

4 Solon — (Atheniensisk lovgiver og digter 638—551 f. Kr.)